

1 P: Da li nam možete reći ko je bio taj Miljanić? Šta je on tamo radio u
2 Škabrnji?

3 O: Miljanić, po priči tog čoveka, je bio komandir izvesnog voda koji se
4 borio protiv regularne Vojske Jugoslavije, koji je imao zadatak da se bori svim
5 sredstvima, raspoloživim, protiv Jugoslavenske narodne armije, armije države
6 Jugoslavije.

7 P: Hvala. Pitat ću Vas nešto: da li ste Vi pratili ova suđenja na
8 televiziji? Jeste li pratili izveštaje sa ovih suđenja?

9 O: Neka jesam, neka nisam.

10 P: Da li ste imali prilike da čujete za nekog čoveka koji je ovde
11 svedočio pod tim imenom?

12 O: Njegovo suđenje nisam pratila.

13 P: Hvala. Kada Vam je taj civil u invalidskim kolicima rekao da je
14 Miljanić zabranio da se stanovništvo hrvatske nacionalnosti povuče iz sela pre
15 borbe, da li Vam je rekao zašto je on to zabranio?

16 O: Pa, po mojoj proceni, kojoj... sa njim, u pričom s njim, zaključak je
17 bio da su, jednostavno, da je želio da š... prikažu svetu da što više žrtava
18 bude. Jednostavno, žrtvovali su svoj narod, što je stravično i za bilo koji
19 narod na svetu.

20 P: Hvala Vam. Jučer ste govorili o civilima koji su evakuisani. Možete
21 li nas podsetiti ili sećate li se koliki je, otprilike, broj civila iz sela
22 Škabrnja koje ste Vi evakuisali?

23 O: Ja se sećam - Samo, da li mislite na ranjene ili na civile koji nisu
24 ranjeni?

25

26

27

28

29

30

1 P: Oprostite. Hvala Vam na ovom pitanju. Mislio sam na civile, ne one
2 koji su ranjeni; na stanovnike sela koji su u toku borbe izvučeni.

3 O: Pa, bilo je preko 100 do 150 ljudi, žena, dece... i muškaraca je bilo
4 koji su izvučeni iz vatre. Izvučeni - ne mislim na vučenje, čoveka da se vuče;
5 mislim da su izneseni van borbenih dejstava i odvezeni su prema Benkovcu, gde im
6 je data hrana -

7 P: Hvala, dovoljno je. Da li Vam, u vezi sa ovim Vašim poslednjim
8 odgovorom, znači pominjanje neke trudnice nešto?

9 O: Ne. Ne.

10 P: Hvala. Hvala.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, postavili ste
12 sugestivno pitanje. Vidite, kada -

13 G. MILOVANČEVIĆ: Mislim da smo... razrešili situaciji. Neću dalje
14 inzistirati na tom pitanju. Hvala. Slažem se da je to moglo biti tako i da je
15 tako bilo.

16 P: Kakav je Vaš odnos bio prema ranjenima i prema civilima? Da li ste Vi
17 pravili bilo kakvu razliku između ljudi na licu mesta kada ste delovali kao
18 bolničarka?

19 O: Pa, ja ne mogu da pravim razliku kao bolničar i kao čovek među
20 ljudima jer to je moj narod, također u... iz zemlje Jugoslavije, koji je živeo
21 na tom prostoru, druge veroispovesti, a ne mogu razliku da pravim i po tome što
22 i ja imam rođa u hrvatskom narodu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: 18.11.1991. godine rekli ste da se predveče... da je predveče došlo
2 do prestanka borbi. Gde ste se tačno zaustavili u selu Škabrnja?

3 O: U sredini sela, de se nalazi crkva.

4 P: Hvala. Interesuje me da li ste imali mogućnost da ulaskom u kuće
5 utvrdite da li je bilo žrtava, postradalih. Jeste li to činili tog 18.11. i
6 19.11., sutradan takođe?

7 O: Ne. Ja nisam ulazila u kuće.

8 P: Kada ste se tog 18.11.1991. zaustavili u sredini sela, da li ste Vi
9 lično, a i drugi vojnici, da li su znali ili su mogli znati gde se nalaze snage
10 koje su bile u Škabrnji, protiv kojih ste se borili, u kom delu sela? Da li su
11 bili u selu uopšte?

12 O: Mislite na 18. ili 19.?

13 P: Oprostite, na 18-i... mislim na 18-i /nečujno/.

14 O: Pa, one su... oni su i dalje držali položaje kod železničke stanice.
15 Mislim na hrvatsku paravojnu vojsku.

16 P: Hvala. Da li je u noći između 18. i 19.11.1991. bilo nekih borbenih
17 dejstava, neke pucnjave?

18 O: Ne. Noć je bila tiha, samo se čuli uvredljivi glasovi sa druge
19 strane: "Nije ovo Srbija! Četnici! Ovo je hrvatska zemlja!", i uvrede,
20 kojekakve.

21 P: Šta se dešavalo sutradan, 19.11.1991. godine? Bili ste... noć ste
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 proveli u sredini sela. Šta se sutradan dešavalo?

2 O: Sutra se krenulo napred cestom prema Nadinu, selu do Škabrnje, koje
3 je također ima veliki značaj za deblokadu aerodroma.

4 P: Možete li nam reći -

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, ali ja sam mislio da
6 govorimo o Škabrnji. Dakle: "Sledećeg dana mi smo napredovali putem prema
7 Nadinu, prema Škabrnji." Ja sam mislio da se već nalazimo u Škabrnji. Kuda mi
8 sad zapravo idemo?

9 SVJEDOKINJA: Trebam ja da odgovorim?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, izgleda je došlo do nepreciznog prevoda. Ja
11 ću ponoviti pitanje svedokinji da bismo dobili odgovor, ako ste saglasni sa tim.
12 Hvala Vam na -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

14 G. MILOVANČEVIĆ:

15 P: Dakle bili ste u sredini sela i sutradan ste rekli da ste nastavili
16 putem. Gde ste išli?

17 O: Dalje putem, još deo Škabrnje, koji se nalazi iznad železničke
18 stanice Ivkovići i dolazi se u selo Nadin.

19 P: Hvala. Možete li nam reći, makar približno, koliko je Nadin daleko od
20 Škabrnje, dakle selo Nadin, koliko je udaljeno od Škabrnje?

21 O: Pa, oni se vežu, mislim.

22 P: Hvala. Koliko dugo ste Vi išli putem od Škabrnje do Nadina? Sećate li
23 se toga?

24 O: Išlo se tako polagano. Tu nije bilo... bilo je malo... pripucalo se

25

26

27

28

29

30

1 ujutro, ali se išlo isto oprezno i polagano, tako da nije bilo ni žrtava u
2 Nadinu. I došli smo u... celi Nadin smo prošli do 2 sata popodne.

3 P: Malopre ste rekli: "Pripucalo se malo." Ko je na koga pucao?

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak, gospodine
5 Milovančević. Vaše pitanje je bilo: "Koliko Vam je bilo potrebno?", da prođu
6 pored Nadina, odnosno do 2 ujutro, a mi ne znamo kada su oni otišli. Prema tome
7 ne možemo iz toga videti koliko to dugo traje. Da li možete, molim Vas, to da
8 utvrdite, tu činjenicu? Ona Vam mora reći kada su oni otišli iz Škabrnje da bi
9 stigli u Nadin do 2 popodne.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam pratio odgovor svedokinje. Postavit ću pitanje
11 ponovo. Mislim da nije sasvim precizan prevod.

12 P: U koliko sati - počnimo ovim redom - u koliko sati sutradan,
13 19.11.1991. Vi krećete iz centra Škabrnje - u koliko sati?

14 O: Pa, ujutro oko 7 sati, ali u... Nadin smo prošli do - ako ćemo
15 precizno da kažemo - 14 sati, znači 2 popodne. To sam rekla i u prvom odgovoru.

16 P: Hvala. Kada pominjete 2 popodne, to je 2 popodne 19.11.1991.? Jesam
17 dobro razumeo?

18 O: Da, da.

19 P: Da. Hvala Vam. Rekli ste, kada ste ulazili u Nadin - objasnili ste da
20 su Škabrnja i Nadin dva susedna sela - da se pripucalo. Ko je na koga pripucao?
21 Šta se tu dešavalo?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Parava...paravojne formacije Hrvatske, još ostaci, su pripucali na
2 vojnike Jugoslavenske narodne armije.

3 P: Objasnili ste da tu nije bilo žrtava. Jesam Vas dobro razumeo?

4 O: Nije bilo žrtava. Mi smo imali ranjenih na Nadinskoj glavi, prema
5 Nadinskoj... put prema Nadinskoj glavi, koji je bio miniran povlačenjem...
6 povlačenjem njihovih, mislim reći, paravojnih snaga Hrvatske. Bilo je
7 protutenkovskih nagaznih mina i kod vojnika je bilo ranjenih u tom predelu.

8 P: U odnosu na selo Nadin, gde se nalazi ta Nadinska glava ili Nadinska
9 greda? Je l' to isti pojam? Je l' to isto značenje?

10 O: Nadinska glava - tako se zvala celo vreme i zove se, mislim, i danas
11 u sadašnjoj hrvatskoj državi - Nadinska glava je kota koja je vrlo značajna na
12 tom području, sa koje se može kontrolisati kompletno putevi prema... od Benkovca
13 prema Ravnim kotarima: znači put Benkovac-Biljane Gornje-Smiljčić-Islam Kašić,
14 zatim put Benkovac-Biljane Donje, jer prolazi iznad Nadinske glave, iznad... ne,
15 mala... možda sto metara zračne linije, zatim put Benkovac-Biograd, a velika...
16 aerodrom Zadar kontroliše komplet - mislim reći na puteve koji vode za aerodrom
17 Zadar, da pojasnim.

18 P: Kada kažete da se sa Nadinske glave kontrolišu svi ti putevi i
19 aerodrom Zadar, na koji način se kontrolišu i ko je to kontrolisao u to vreme?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: U ratnim dejstvima, zna se kako se kontrolisalo. Znači, mogli su da
2 spreče svako prolaženje tim putevima, i vojske, i civile, u tom predelu Ravnih
3 kotara.

4 P: A na koji način, kojim sredstvima?

5 O: Pa, koliko sam videla na kraju, a videla sam, bili su dobro naoružani
6 minobacačima 60, 82, 120 milimetara, bombama, ručnim bacačima, zoljama, osama,
7 zatim i ov... neka vrsta, ovog, artiljerijskog oruđa - ne znam kako se zove sad
8 - malo većeg dometa.

9 P: Hvala Vam. Vi ste u Vašim odgovorima pomenuli osnovne položaje u
10 Škabrnji i u Nadinu: Ražovljevu glavu, Nadinsku kosu ili Nadinsku glavu. Da li
11 je bilo još nekih mesta sa kojih se delovalo u tom području? Da li su to bila
12 jedina utvrđena mesta? Odakle je vatra dolazila dok ste Vi bili u Škabrnji 18-og
13 i 19-og?

14 O: Pa, vatra je dolazila sa njihovih drugih položaja: Zemunik Donji se
15 nalazi između Škabrnje i aerodroma, na mesto Prkos ispod Škabrnje i mesto
16 Galovci. Znači sa tri pravca se dejstvovalo po samoj Škabrnji, osim kota koje se
17 nalaze u Škabrnji.

18 P: Hvala Vam. Kada ste izbili na Nadinsku glavicu, zaposeli je, šta se
19 dalje dešavalo?

20 O: Pa, vojska se povlačila na svoje rezervne položaje u kasarnu,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 normalno, kao i svaka vojska koja se vraća u kasarnu.

2 P: A gde ste se Vi vratili, dakle, nakon ove akcije?

3 O: Pa, ja sam se javila komandantu TO i vratila se u Benkovac, normalno
4 - Zoranu Lakiću.

5 P: Da li nam možete reći da li Vam je poznato šta se desilo sa ovim
6 civilima koji su evakuisani iz Škabrnje?

7 O: Da. Ti civili, najpre su odveženi u Benkovac - koji nisu bili
8 ranjeni. Koji su bili ranjeni odveženi su u prvu ambulantu da bi im se dala
9 adekvatna pomoć. Civili koji su došli u Benkovac, u kasarni su nahranjeni, i u
10 vrtiću u Benkovcu - dečjem vrtiću, da naglasim - izrazili su želju da žele da
11 pređu u Zadar jer imaju rodbine tamo.

12 Međutim preko prijatelja koji su radili, oni su tražili da ih primi
13 hrvatska vlast u Zadru. Oni - vrućom linijom, jer tad se nije moglo normalno
14 komunicirati sa Zadrom telefonom - Zadar je odbio. Pošto su oni inzistirali,
15 pošto je bio prekid vatre na području Pristeg, Ceranje Gornje - to je mesto koje
16 se nalazi ispod Benkovca, južno prema Biogradu, a, ustvari, cesta je za Šibenik,
17 znači, levo skreće za Šibenik - ljude su odvezli na to raskršće između Pristega
18 i Ceranja Gornjih. Ceranje Gornje je srpsko mesto. Pristeg je Gornji hrvatsko
19 mesto. I oni su pešice prošli. Jednostavno, imam osećaj da ih se njihov narod
20 odrekao. Nisu želeli da ih prime, ali su pešice prešli na hrvatsku stranu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Nakon toga - sve se ovo dešavalo u novembru mesecu 1991.
2 godine - koliko ste Vi dugo bili u Vašem rodnom mestu i u Krajini, do kada?

3 O: Ja sam bila do 4. augusta 1995., do hrvatske akcije Olju... "Oluja",
4 fašističke akcije koja me proterala sa mog ognjišta, i sad se nalazim u Srbiji.
5 Znači 4. august 1995. godine u ranim jutarnjim satima sam napustila moj rodni
6 grad i moje rodno selo, moju kuću.

7 P: Želi se reći da ste Vi otišli dobrovoljno, da ste hteli da odete?

8 O: Pa, gospodine -

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Prigovor, časni Sude. Izvinjavam se što
10 prekidam. Prvo, pitanje je promaklo i počeo je odgovor pre nego što sam ja uspeo
11 da bilo šta kažem, ali moram da Vam kažem da u sažetku po pravilu 65ter nigdje
12 se ništa ne kaže o tome da je ona otišla od svoje kuće nakon 1991. godine. Dakle
13 ja moram da uložim prigovor da ona dalje na tu temu svedoči.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam, časni Sude. Samo sam želeo da napravim vezu
16 između mesta boravka koje nam je saopštila svedokinja na početku svedočenja,
17 kada je rekla odakle dolazi, i mesta odakle je otišla. Ništa više. Hvala, časni
18 Sude. Odbrana je -

19 SVJEDOKINJA: Ali ne 1991. godina, 1995.

20 G. MILOVANČEVIĆ: U redu, u redu je, svedokinjo. Časni Sude, Odbrana je
21 završila glavno ispitivanje.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Ja pretpostavljam da Vi
23 povlačite to poslednje pitanje na koje je uložen prigovor.

24

25

26

27

28

29

30

1 Hvala Vam na tome.

2 Ima li pitanja za unakrsno ispitivanje, gospodine Black?

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, časni Sude, samo trenutak.

4 Hvala, časni Sude.

5 Unakrsno ispituje g. Black:

6 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

7 P: Gospođo Pupovac, ja sam gospodin Black i ja ću Vas ispitivati u ime
8 Tužilaštva. Da li Vam je to jasno?

9 O: Jeste. Ali ja sam gospođa Drmanić, rođena Pupovac.

10 P: U redu. Hvala Vam. Većina mojih pitanja ticat će se, konkretno, 18. i
11 19. novembra 1991. godine, o operaciji u Škabrnji, ali bih Vam postavio još par
12 pitanja. Naprimer juče ste rekli - a to je na stranici 59 do 60 zapisnika -
13 rekli ste da su izbori iz 1990. godine doveli do toga da su HDZ i ustaška
14 stranka zauzeli vlast. I tokom celokupnog iskaza Vi ste vrlo često pominjali
15 ustaše.

16 Ono što bih Vas pitao je sledeće: jeste li Vi smatrali HDZ i
17 novoizabrane hrvatske vlasti za ustaše?

18 O: Gospodine, takva vlast, kako se ponašala prema Srbima i izbacila
19 jedan suveren narod iz Ustava 1990. godine, i postali manjina u državi u kojoj
20 nisu bili manjina, moram da nazovem ustaškom. A drugo -

21 P: Samo trenutak, molim Vas. Dakle ja pretpostavljam da je odgovor na
22 moje pitanje onda potvrđan.

23 O: Da. Pa, ustaška vlast i sad.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. I dalje stojite pri tome, je li tako?

2 O: Stojim, dok god moj narod prav... nema pravo na istinu da nije
3 samovoljno napustio svoja ognjišta, da je proteran od strane ustaške vlasti, i
4 dok moj narod nema pravo na svoju imovinu, i dok moj... i dok se domovin... tzv.
5 domovinski rat ne proglasimo onako kako treba zbog samih akcija -

6 P: Samo trenutak, gospođo. Možete dovršiti, ali je potrebno da se
7 usredsedite na pitanja koja Vam postavljam. Postoji određena procedura u Sudu, a
8 ona se sastoji u tome da ja Vama postavljam pitanja, a da Vi na njih odgovarate.
9 Ne možete... ne možete praviti toliko digresije. Molim Vas da se usredsedite na
10 pitanje.

11 O: Gospodine, ja sam se usredsredila na pitanje, a u tom pitanju je samo
12 jedan odgovor, da se podsetite na Medački džep, Ravne kotare, koji su napadnuti
13 20. januara, najveći srpski praznik svetog Jovana.

14 Mogu da nastavim?

15 P: Ne, ne. Ja Vas, zaista, molim da se usredsedite na pitanje koje Vam
16 postavim. Kada ja završim sa ispitivanjem, Odbrana gospodina Martića će imati
17 priliku da Vam ponovo postavi pitanja. Pa, ako Odbrana bude mislila da treba da
18 Vam da priliku da nešto dodate, da nešto kažete, oni će to i učiniti, dat će Vam
19 priliku za to, ali dok ja postavljam pitanja, Vi morate na moja pitanja da
20 odgovarate. Razumete li?

21 Jer mi nismo ovde zato da bismo se raspravljali, već zato da bih Vam
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postavio pitanja. A Vi ste ovde da biste na ta pitanja odgovorili bez ikakve
2 rasprave; čisto pitanje - odgovor. Da li Vam je to jasno?

3 O: Ja odgovor samo mogu dati takav kakav sam dala.

4 P: U redu. Prešao bih sada na naredno pitanje. Vi ste tokom svog iskaza
5 više puta pomenuli šahovnicu. Da li sam ja u pravu ako kažem da Vi mislite da je
6 šahovnica ustaški simbol, dakle ne samo hrvatski, već ustaški simbol?

7 O: Gospodine, pod takvom šahovnicom moja je majka 1941. do 1945. godine,
8 dok je bio trajao Drugi svetski rat, izgubila dete, vezana od strane ustaška pod
9 takvim... ustaša pod takvim znakom, i Nemaca. A i sad, 16 godina svoje dete,
10 drugo, nije videla.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodo, ja bih zamolio da pokušamo
12 sada da se razumemo. Znete, ako Vam advokat kaže da Vi morate da se usredsredite
13 na njegova pitanja i da na njegova pitanja direktno odgovarate i da ne pravite
14 digresije, to je vrlo važno. On Vam nije postavio ni jedno pitanje o Vašoj
15 majci. On Vam je postavio pitanje koje se ticalo šahovnice. Dakle pokušajte se
16 usredsrediti na pitanje. Nama je sasvim jasno da u Vama mora postojati određeni
17 emocionalni naboj u vezi sa svime time što je preživela Vaša majka, ali
18 pokušajte se staložiti i ne praviti digresije kako biste odgovorili direktno na
19 pitanje i što pre mogli da odete kući.

20 SVJEDOKINJA: /nečujno/

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

23 P: Još nešto ste pomenuli tokom iskaza. Vi ste pomenuli redarstvenike.

24

25

26

27

28

29

30

1 Vi ste za njih rekli da su, zapravo, paravojnici HDZ-a, da su nosili ustaška
2 obilježja i slično. Dakle ti ljudi koje ste Vi tako opisali su, zapravo, bili
3 hrvatski policajci, zar ne?

4 O: Ne, gospodine. Jugoslavija je postojala još uvek, pravna država.

5 P: Da, ali iako je Jugoslavija postojala, i kada je Jugoslavija
6 postojala, u Hrvatskoj je postojao MUP i postojali su hrvatski policajci, čak i
7 u vreme SFRJ, zar ne?

8 O: Da, gospodine, ali simboli su bili drugi. Nisu bile šahovnice, nego
9 je bila petokraka zvezda.

10 P: U redu. Recite nam sada da li su te osobe za koje ste Vi rekli da su
11 paravojnici HDZ-a i ustaše, jesu li, zapravo, ti ljudi bili pripadnici hrvatskog
12 MUP-a, hrvatski policajci? Jeste li na njih mislili?

13 O: Da li su... bili su HDZ-a policajci jer još uvek se nije ustanovila
14 vlast kakva treba; stranački policajci.

15 P: U redu. Jeste li Vi smatrali policiju SAO Krajine za paravojnu
16 formaciju?

17 O: Krajina, ne znam na koji period mislite?

18 P: Pa, ja mislim na period od avgusta 1990. pa tokom cele 1991. godine.
19 Tokom najvećeg dela 1991. godine postojala je SAO Krajina i ona je imala
20 sopstveno Ministarstvo unutrašnjih poslova i sopstvenu policiju. Jeste li Vi
21 smatrali da su pripadnici policije SAO Krajine bili paravojnici na isti način na
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koji ste rekli da su ovi drugi bili, hrvatski policajci paravojnici?

2 O: Ne, gospodine, zbog toga jer su nosili obilježje države Jugoslavije,
3 koja je postojala još uvek.

4 P: Zapravo, policajci SAO Krajine imali su sopstvena obeležja, oznake na
5 kojima je pisalo "Milicija Krajine". Dakle oni nisu nosili obeležja bivše
6 Jugoslavije, zar ne?

7 O: Još uvek nisu stavili nikakav znak na ta obi...obeležja.

8 P: Dakle čak ni 1991. godine, recimo, naprimer u novembru 1991. godine,
9 Vi niste znali da pripadnici policije SAO Krajine nose oznake na kojima piše
10 "Milicija Krajine"? Ili Vi hoćete reći da te oznake u to vreme nisu postojale?

11 O: Gospodine, al' Vi ste zaboravili da sam ja bolničar, a da nisam
12 policajac.

13 P: Zapravo, ja to nisam zaboravio.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvinjavam se, gospodine Black,
15 ali meni se čini da je svedokinja, zapravo, bila rekla da oni jesu nosili oznake
16 milicije Krajine, ali s druge strane, nisam čula šta je tačno bilo rečeno, tako
17 da bih Vas molila da ovo razjasnite.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, zato što ja nisam primetio da je
19 svedok rekao još nešto. Da, nisam čuo tu reč "druge oznake". Dobro, da
20 pojasnimo.

21 P: Gospođo, dakle kako bi sve bilo jasno - ja znam da ste Vi bolničarka
22 - dakle Vi kažete da su pripadnici policije SAO Krajine nosili oznake "Milicija

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajine" pored drugih oznaka. Ja sad nisam siguran da sam dobro razumeo šta ste
2 Vi rekli. Šta su oni tačno nosili, dakle samo oznake SAO Krajine ili i stare, i
3 nove oznake u isto vreme?

4 O: Gospodine, Vi ste u pitanje stavili i odgovor koji Vama odgovara, ali
5 ja Vam na to pitanje ne mogu odgovoriti.

6 P: Pokušat ću da Vam postavim pitanje malo drugačije. Po Vašem
7 mišljenju, zbog čega bi hrvatski policajci 1991. godine bili paravojnici, a
8 policajci SAO Krajine u to isto vreme ne bi bili paravojnici? Dakle možete li
9 objasniti u čemu je, po Vama, bila razlika između njih i onda ćemo preći na
10 narednu temu.

11 O: Zbog toga što nikakav fašistički znak voj... policija SAO Krajine
12 nije imala na sebi, a ovi su imali.

13 P: Dobro. Postavit ću Vam sada jedno pitanje u vezi sa nečime šta ste
14 juče izjavili. Vi ste rekli da je HDZ hteo da razbije Jugoslaviju "uz pomoć
15 stranih država koje su to želele". Molio bih Vas sada da nam malo detaljnije
16 pojasnite to što ste rekli. Na koje ste to strane države Vi mislili i šta su
17 bili njihovi ciljevi, po Vašem mišljenju?

18 O: Mislila sam na Nemačku i Ameriku, zemlje koje su priznale odmah... i
19 sve ostale za njima priznale razbijanje Jugoslavije secesijom Slovenije i
20 Hrvatske, koje su izvršile napad na Jugoslavensku narodnu armiju, jer je rat
21 započela Slovenija i Hrvatska.

22 P: Dobro, jer meni se čini da ste Vi prošle godine /prijevod engleskog
23 transkripta: "jučer"/ to izjavili u kontekstu zbivanja 1990. godine, a iz ovoga
24 što sada kažete, imam utisak da Vi, zapravo, govorite o onome što se dešavalo
25 kasnije, odnosno o priznanju nezavisnosti Hrvatske i Slovenije 1991. godine i

26

27

28

29

30

1 kasnije, znači njihovo proglašenje nezavisnosti i kasnije njihovo priznavanje od
2 strane međunarodne zajednice. Na to mislite?

3 O: Pa, gospodine, gledajući pretenzije koje je imala Nemačka i u Drugom
4 svetskom ratu, i kasnije, i uvoz oružja i ratovanje, dolazak na ratište raznih
5 dobrovoljaca iz tih zemalja i uvoz oružja iz tih zemalja, zar to nije razbijanje
6 jedne suverene zemlje? Zar bi neko dozvolio da njegovu zemlju razbija neko?

7 To je gospodine, bila najlepša zemlja na svetu, sa mnogo različitosti,
8 ali lepa.

9 P: U redu. Gospodo, biste li Vi rekli da možda imate sklonost da
10 preuveličavate stvari ili se sa time ne biste složili?

11 O: Ne slažem se.

12 P: Dat ću Vam sada jedan primer: Vi ste juče govorili o užasnom ubistvu
13 bračnog para Segnjaja /u engleskom transkriptu: "Stegnjaja"/. Kao prvo, to se
14 desilo u septembru 1991., a ne 1990., kao što ste Vi to juče rekli, zar ne?

15 O: Gospodine, ne mogu ja sve datume da pamtim u... u godini... svih pet
16 godina. I to nije razlog da mi rečete da preuveličavam, jer ubistvo, pa makar i
17 jedne ptice, je previše.

18 P: Dobro. Dakle Vi prihvatate da se to desilo 1991., a ne 1990., ili se
19 jednostavno ne sećate?

20 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne prihvaćam."/

21 P: U redu. Pređimo sada na činjenice u vezi sa time šta se desilo -

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Šta je sada Vaš odgovor? Sada ste malopre rekli da se ne može od Vas
2 očekivati da zapamtite sve datume, a sada kažete da ne prihvatate tvrdnju
3 tužioca. Šta zapravo hoćete reći, da se ne sećate ili da to nije bilo 1991.?

4 SVJEDOKINJA: Ne. Kažem da je to bilo pre bilo kakvog ratnog sukoba. Još
5 uvek se nije ratovalo, još uvek puške nisu otvorene, nije bilo napada na...
6 direktnih.

7 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

8 SVJEDOKINJA: I još uvek se išlo u Zadar, iz Zadra.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moram da Vas prekinem. Nije bilo
10 pomena oružanog sukoba u pitanju. Pitanje je bilo je li to bilo 1990. ili 1991.
11 Pa, pokušajte biti precizni u odgovoru kako bismo završili priču s tim u vezi i
12 prešli na sledeću stvar.

13 SVJEDOKINJA: Ne mogu tačan datum da kažem. Samo znam da je ubijena na
14 mučki način.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle mogli biste prihvatiti da se to
16 desilo i 1991. godine, zar ne? To je moguće?

17 SVJEDOKINJA: /?Moguće/ /nerazgovijetno/

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude.

19 P: Gospođo, u vezi sa tim istim događajem, recite nam, zar nije istina
20 da se to desilo na sledeći način: ti ljudi nisu skinuti sa autobusa, već su
21 izašli iz autobusa jer se on nije zaustavio na uobičajenoj stanici, na mestu gde
22 se inače zaustavljao, pa su krenuli preko nekog polja ka svome selu i onda su na
23 tom polju ubijeni i njihova tela su nađena nekih dva meseca kasnije, da je
24 muškarcu bila odsečena glava, kao što ste Vi rekli, ali da njegova glava nikada

25

26

27

28

29

30

1 nije nađena, a da je njegova žena na smrt prebijena. Zar nije to ono što se tim
2 ljudima, zaista, desilo?

3 O: Ne. Oni su izvučeni iz autobusa.

4 P: /nedostaje simultani prijevod/

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste sada, gospodine, postavili
6 više pitanja odjednom. Zar ne bi bilo bolje da to pitanje razložite pa da pitate
7 te stvari jedno po jedno?

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja sam pokušao da ne trošim previše
9 vremena na ovo, ali dobro. Možda možemo to rešiti na sledeći način, pogledajmo
10 dokument sa evidencijskim brojem 01445726. Hvala Vam.

11 P: Gospodo, vidite, ovo je nešto što je prevedeno na Vaš jezik. To je,
12 zapravo, dokument koji su sačinile vlasti Savezne Jugoslavije. Vidjet ćete da se
13 tu nalazi kratak opis ubistva Stegnjajića u septembru 1991. godine.

14 Ako pogledamo malo niže šta piše, vidjet ćemo... A možda bi bilo dobro
15 da svedok to sam u sebi pročita, kao što ćemo učiniti i mi, pa da kada završi
16 čitanje ovoga opisa, da nam kaže da li prihvata da je to, zapravo, ispravan opis
17 onoga što se desilo.

18 Molit ću Vas, gospodo, da nam kažete kad budete završili sa čitanjem. No
19 slobodno čitajte polako, nema problema. Hteo bih samo nakon toga da Vam postavim
20 par pitanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Završila sam.

2 P: U redu. Sada kada ste pročitali ovo, da li i dalje tvrdite da su njih
3 dvoje paravojnici skinuli sa autobusa, da su im oboma odsekli glave i zamenili
4 glave, stavili jedno na telo drugoga i ostalo? Ili prihvatate da je ovaj opis
5 ovde tačan, da ste zapravo preterali kada ste opisali taj događaj na način na
6 koji ste to učinili?

7 O: Ne mislim da sam preterala, jer ne znam ni ko je sastavljao ovaj
8 izveštaj, a to je iz priče žene koja je bila u autobusu tad.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam. Časni Sude, molim da
10 se ovaj dokument usvoji u spis.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Usvaja se. Molim broj.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Možemo li samo da utvrdimo odakle je ovaj dokument? Ko
13 ga je sačinio, kada, gde? Čiji je dokument?

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, izvolite.

15 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ne bih želeo sada da
16 svedočim o ovom dokumentu, ali sam dobio informaciju da je ovo dokument koji je
17 sačinila Vlada Savezne Republike Jugoslavije, odgovor na jedan od dokumenata
18 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A gdje to piše, gospodine Black?

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Pa, može se zaključiti iz onoga što piše
21 u zaglavlju, a tu stoji: "YU/SC 78092". Ja se samo na to pozivam i to mi je naš
22 analitičar rekao.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zar nema ništa u originalu na
24
25
26
27
28
29
30

1 B/H/S-u što bi nam dalo neku naznaku?

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Pa, ne. Zapravo je dokument na engleskom,
3 originalni dokument.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, u originalnom dokumentu, ima
5 li šta tu? Hvala Vam.

6 Gospodine Milovančević, izvolite. Gospodine Milovančeviću, rečeno mi je
7 da na osnovu ove oznake YU/SC i ovih brojki možete zaključiti šta je izvor ovog
8 dokumenta.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, u ovome dokumentu piše "Stegnjajići".
10 Ubijeni se nisu tako prezivali, nego Stegnjaja, po kazivanju ovde prisutne
11 svedokinje.

12 SVJEDOKINJA: Da.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Drugo, ja, zaista, mogu samo verovati mom poštovanom
14 kolegi na reč. Ja mu verujem da je on dobio informaciju koju je nama saopštio,
15 ali bi ja voleo da vidim koji je to dokument koji se na ovakav način predočava
16 Sudu, ako već pokušavamo da ga uvedemo u zapisnik.

17 Dakle iz ovoga što se pred nama vidi ništa se ne može utvrditi odakle
18 potiče dokument, ali ama baš ništa: ni ko ga je sačinio, ni kome ga je uputio,
19 ni kada ga je sačinio, ni povodom čega ga je sačinio, ni da li je potpisan ili
20 nije potpisan, da li je poslan ili nije poslan - ali ama baš ništa, časni Sude.

21 Ovo hoću da kažem, da ovo nije dokument. Jednostavno, mi ovo ne možemo
22 prihvatiti, u ime Odbrane, kao dokument bilo koje vrste.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj dokument se usvaja u spis. Molim
24 da mu se odredi broj.

25

26

27

28

29

30

1 Dakle prigovor je primljen na znanje.

2 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet 994, časni Sude.

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvinjavam se, gospodine Black.

5 Želela bih samo da postavim jedno pitanje svedoku pre nego što Vi nastavite.

6 Gospođo, na stranici 19, u redovima 20 do 22 stoji da Vi niste
7 preterivali i da je to što ste rekli zasnovano na onome što je rekla jedna žena
8 koja je bila u autobusu. Koja priča je zasnovana na tome? Ovo što piše u ovom
9 dokumentu ili ono što ste Vi nama ovde ispričali?

10 SVEDOKINJA: Prvo, ovde piše "Branko Stegnjajić". To nije ta osoba.

11 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Ajde da se vratimo na
12 onaj deo zapisnika gde piše šta ste Vi tačno malopre rekli, pa ću Vam onda
13 postaviti pitanje.

14 Izneta je pred Vas tvrdnja da ste Vi preterali pri opisu ubistva koje je
15 već samo po sebi bilo užasno, a onda ste Vi na to rekli: "Ja ne mislim da sam
16 preterivala. Ja ne znam ko je sastavio ovaj izveštaj i to je zasnovano na priči
17 jedne žene koja je bila na autobusu." Kada kažete: "To je zasnovano na onome što
18 je pričala ta žena što je bila u autobusu", da li pri tome mislite na priču koja
19 je opisana u dokumentu koji smo malopre pogledali ili na Vašu priču, na Vaš opis
20 tog događaja?

21 Na koje od te dve stvari mislite?

22 SVEDOKINJA: Ja mislim na priču koju sam ja pričala. A ovo je priča o
23 nekom drugom čoveku, Stegnjajiću. Pa, onaj čovek se zvao Stegnjaja.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Još jedno pitanje. Koliko Vi
2 znate, da li je do tog incidenta došlo 13. septembra 1991. godine, navodno?

3 SVEDOKINJA: Ne znam. Ne znam. Za ovaj incident što Vi meni ste
4 prezentovali, ja uopšte ne znam. Stegnjajić... ne poznam.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da, ali mislim na onaj incident
6 o kojemu ste Vi malopre pričali, za koji kažete da ste ga opisali na način koji
7 je tačan i da bi to trebalo da smatramo za istinu. Znači da li se taj incident
8 desio u septembru 1991., koliko Vi znate?

9 SVEDOKINJA: Ne. Ja mislim 1990.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Koliko se sećate, je li to bilo
11 u mesecu septembru?

12 SVEDOKINJA: Ja tačno ne znam datum i sve, ali znam to. Cela Krajina zna
13 za taj slučaj.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Odakle je dolazio taj autobus i
15 gde je išao?

16 SVEDOKINJA: Benkovac - Zadar.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Posedarje, je li to tu?

18 SVEDOKINJA: Kakve veze ima Posedarje sa Islamom Grčkim? Oni nemaju šta
19 da traže u Posedarju kad id...idu iz Benkovca za Zadar. Posedarje se nalazi
20 skroz istočno od Islama Grčkog. Nema nikakve veze. Ko je ovaj izveštaj
21 sastavljao, nemam pojma, i ne znam koji mu je cilj.

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A gde se nalazi poljoprivredno
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dobro Nova Bistrica?

2 SVEDOKINJA: Nemam pojma za to poljoprivredno dobro. Nikad čula.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A Islam Grčki?

4 SVEDOKINJA: Islam Grčki je veliko srpsko selo u Ravnim kotarima, koje se
5 nalazi pored velikog srpskog sela Kašića.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dakle ni jedno od ovih mesta
7 nije pomenuto u onoj priči koju ste Vi čuli o tom događaju?

8 SVEDOKINJA: Ne. Pre svega, ova porodica nema veze sa Posedarjem. I Nova
9 Bistrica, nikad čula za to imanje nisam. I prezime ne odgovara nikako.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] I ja bih hteo nešto da Vas pitam. Tu
12 se ne kaže da je ova porodica imala ikakve veze sa Posedarjem, zar ne? Tu se
13 samo kaže da su oni bili u autobusu koji je išao iz Zadra za Posedarje, a Vi
14 kažete da je to... Da li Vi smatrate, zapravo, da je to potpuno besmisleno reći
15 da oni nemaju veze sa Posedarjem? Da li tako treba da shvatim Vaš odgovor?

16 SVJEDOKINJA: Ne. Možda sam se ja pogrešno izrazila "veze nemaju". Ali
17 ako putuju ljudi iz Benkovca za Zadar, oni nemaju nikakav način da preko
18 Posedarja idu za Zadar. Bio je put preko Zelenog Hrasta - to je kod Islama
19 Latinskoga - i ko... preko Biljana za Zadar. Ovo ništa ovde... nije jasno.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A kojim putem ide autobus? Dakle
21 autobus koji je u vezi sa ovim o čemu razgovaramo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOKINJA: Benkovac-Kašić-Islam Grčki-Islam Latinski i silazi na
2 Zadar, Murvicu - Zadar.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas da ponovite nazive mesta na
4 tom putu jer nisu ušli u zapisnik, a ja pokušavam da vidim na karti gde to se
5 nalazi.

6 SVJEDOKINJA: Mogu da ponovim? Kašić... Benkovac-Kašić... Je l' treba da
7 ponovim i sela koja su ispred Kašića ili...?

8 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Pa, možda da pokušamo da razumemo
9 kako da se tumači ovaj opis.

10 Dakle da počnemo od Zadra. U ovom dokumentu stoji, kako se čini, da je
11 taj par, bračni par, radio u Zadru u novinama *Nacionalni list* i da su se vraćali
12 s posla toga dana autobusom Zadar-Posedarje, kao i obično. Da li je Vama poznata
13 ta autobuska linija? Da li ste nekada koristili taj autobus, ikad u svom životu?

14 SVJEDOKINJA: Nikad. /nečujno/ za Posedarje jer nemam potrebe, ako idem za
15 Benkovac, da koristim jer bih otišla prema Zagrebu.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ne, ne. To je sasvim u redu. Ne
17 morate znati. Dakle ako neko živi u Islamu Grčkom, kojim bi putem ta osoba išla
18 ako bi se vozila autobusom iz Zadra? Molim Vas da nam navedete sve razumne
19 mogućnosti, a ako ne znate tačno, samo recite da ne znate.

20 SVJEDOKINJA: Znam da bi išla preko Murice, Zelenog Hrasta i ulazi u Islam
21 Latinski, Islam Grčki i ide prema... Taj autobus koji vozi za Islam Grčki je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedino išao za Benkovac.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Kako to mislite "autobus za Islam
3 Grčki je bio jedini koji je išao za Benkovac"? Nama nije potrebno ovde da idemo
4 u Benkovac, je li tako?

5 SVJEDOKINJA: Da, ali to je autobuska linija koja je bila tako uvedena,
6 Zadar-Islam Grčki-Benkovac.

7 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam. A to ne bi išlo ka
8 Posedarju ili pored Posedarja?

9 SVJEDOKINJA: Ne. Posedarje je prema Maslenici, skroz prema Zagrebu se
10 ide.

11 SUDAC HOEPFEL: Pozabavit ćemo se tim pitanjem.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, izvolite.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ne želim da prekidam, ali
14 mislim da ovde ono što je važno je da li su ti ljudi - dakle ona nam je govorila
15 o tome - da li su oni iz Islama Grčkog ili ne. I ako može da nam odgovori na to
16 pitanje, tako da znamo kako da dalje idemo.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Prema tome, gospođu svedokinjo, po
18 Vama, ti ljudi o kojima ste nam ovde govorili, odakle su oni bili - taj bračni
19 par?

20 SVJEDOKINJA: Steg... bračni par Stegnjaja je bio iz m... Islama Grčkog,a
21 Stegnjajići, ja nikad nisam ni čula da ima Stegnjajića u Islamu Grčkom.

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hoćete li, molim Vas, da nam kažete
23 tačno kako se to prezime piše po Vama?

24 SVJEDOKINJA: S-t-e-g-n-j-a-j-a.

25 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A kako su se oni zvali - njihova
26 lična imena, i čoveka, i žene?

27

28

29

30

1 SVJEDOKINJA: Ne znam imena.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Mislim da ne možemo dublje u
3 ovo zalaziti.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni sudijo. Ustvari, ja sam
5 namjeravao da načnem jednu novu temu, međutim ostalo je još par minuta do pauze.
6 Pa, ukoliko Vi ne smatrate, možemo nastaviti, a možda je i ovo pravi trenutak da
7 napravimo pauzu.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sada ćemo napraviti pauzu i nastaviti
9 ćemo sa radom u 4h.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

11 [Svjedok se povlači]

12 ... Početak pauze u 15.26h

13 ... Sjednica nastavljena u 16.00h

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

15 Izvolite sestiti.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite što smo prekinuli Vaše
17 unakrsno ispitivanje, gospodine Black, no imali smo jedno administrativno
18 pitanje koje je bilo dosta hitno, koje smo morali da razrešimo.

19 I sada će Sudsko veće saopštiti svoju odluku o drugom zahtevu Odbrane za
20 izricanje zaštitnih mera svedoku MM-105 podnesenom 31. oktobra /prijevod
21 engleskog transkripta: "kolovoza"/ 2006. godine, u kome Odbrana traži da se
22 dodeli mera izmene glasa i lika svedoka MM-105. Tužilac je obavestio Sudsko veće
23 u svom odgovoru od 30. oktobra 2006. godine da nema ništa protiv da se izreknu
24 mere tehničke izmene glasa i lika ukoliko to bude zatraženo. Sudsko veće želi da
25 napomene da je Odbrana pokazala da postoji objektivna opasnost po bezbednost,
26 odnosno dobrobit svedoka ili njegove porodice. Sudsko veće takođe nalazi da su

27

28

29

30

1 zatražene zaštitne mere umesne, u cilju zaštite ovog svedoka.

2 Zatražene zaštitne mere za svedoka MM-105 se prema tome odobravaju, a
3 sekretaru se nalaže da omogući tehničku izmenu glasa i lika u toku svedočenju
4 ovog svedoka.

5 Hvala. A sada možemo uvesti ovog svedoka u sudnicu.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Black, pre nego što
7 nastavite sa svojim sledećim područjem unakrsnog ispitivanja, htela bih samo da
8 pogledam onaj poslednji dokument, i to za par sekundi.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Ja sam u toku pauze
10 pronašao još jedan dokument i nadao sam se da će on moći da pojasni ovo sve. I
11 ja ću to pokazati svedokinji.

12 Posledni dokument je imao broj 994, pa molim da se on sada pokaže na
13 ekranu.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala.

15 [Svjedok je ušao u sudnicu]

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Časna sutkinjo, da li želite da postavite
17 neka pitanja pre nego što ja nastavim sa ispitivanjem u vezi sa ovim dokumentom?

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ne, samo sam htela da pogledam
19 taj dokument, hvala. A ako budem imala nekih pitanja koja eventualno proisteknu
20 iz Vaših pitanja, ja ću ih postaviti. Hvala Vam, ja samo to sada videla. To je
21 sasvim dovoljno.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vama, časna sutkinjo.

23 P: Dobrodošli, gospodo. Ja bih samo hteo još jedan dokument da Vam
24 pokažem po ovoj poslednjoj temi o kojoj smo razgovarali.

25 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da sudska službenica pokaže
26
27
28
29
30

1 primerak tog dokumenta svedoku, a i svim ostalim učesnicima u sudnici.

2 Časni Sude, mi smo ovaj dokument obezbedili na B/H/S-u i prevod ćemo Vam
3 dati čim ga budemo imali. I naravno, ja sam primerak ovog dokumenta i dao
4 Odbrani tokom pauze.

5 P: Gospođo, da li Vam je poznata organizacija *Veritas*? Da li ste već
6 čuli za nju nekada?

7 O: Da.

8 P: Zamolio bih Vas sada da pogledate ovaj dokument. I to je zapravo
9 *printout* sa njihove web stranice, organizacije *Veritas*. I vidite da se tu
10 pominju Branko Stegnjaja i Olga Stegnjaja /u engleskom transkriptu: "Anka"/ i
11 kaže se da su oni ubijeni 13. septembra 1991. godine u Islamu Grčkom. Vidite li
12 to?

13 O: Da, al' ovaj dokument i ovaj što ste pokazali uopšte nije isti.

14 P: Tako je. Ovo je drugi dokument. Međutim radi se o istoj temi. I samo
15 sam hteo da Vas pitam... Vi niste bili sigurni ranije o datumu. Međutim sada
16 kada vidite ovaj dokument, da li se možete složiti sa mnom da je ovaj par
17 Stegnjaja koji ste pomenuli ubijen 1991. godine, a ne 1990. godine? Dakle nakon
18 što ste videli ovaj dokument, da li se možete suglasiti sa tim?

19 O: Pa, ne mogu da se saglasim kad mi je rečeno da je tad poginuo.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A kada Vam je to rečeno, molim Vas?

21 SVJEDOKINJA: To mi je rečeno odavno, još... još dole dok smo bili u
22 Krajini.

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možete li da budete konkretniji u
24 svom odgovoru?

25 SVJEDOKINJA: Pa, u ratnom periodu mi je rečeno.

26

27

28

29

30

1 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Kako to mislite?
2 SVJEDOKINJA: Pa, mislim, između 1990. i 1995. sam tu ženu srela. Ona mi
3 je pričala kako je doživela sve to.
4 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala.
5 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Mislim da ne treba
6 dalje da ulazimo u ovo.
7 A molim da se ovaj dokument uvede u dokazni spis.
8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Uvrštava se u spis. Molim broj.
9 TAJNIK: [simultani prijevod] Ovo će biti broj 995.
10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.
11 Gospodine Black, možete nastaviti.
12 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.
13 P: Gospodo, ja ću sada preći na novu temu. Vi ste juče govorili o tome
14 da ste videli poginule civile kada ste bili u Škabrnji 18. novembra 1991.
15 godine, ali ste takođe nagovestili da je bilo teško praviti razliku između
16 civila i boraca, i tako dalje. I samo da bi sve bilo do kraja jasno, recite nam,
17 po Vama, da li su snage koje su vršile napad na Škabrnju 18. novembra 1991.
18 počinile neke zločine?
19 O: Gospodine, Vi ste pogrešno meni formulisali pitanje. Nikakve snage
20 nisu napadale Škabrnju, nego je... snage Jugoslavenske narodne armije su
21 napadnute od paravojnih formacija u Škabrnji. A što se tiče Vašeg pitanja o
22 civila...civilima, videla sam, normalno, poginule ljude u... na ulici u
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Škabrnji.

2 P: U redu. Vratit ćemo se na to pitanje napada, odnosno ko je koga
3 napadao. Međutim Vi ste sada rekli da ste videli poginule ljude na ulicama
4 Škabrnje, no moje pitanje Vama bilo je: da li su nevini civili namerno ubijani u
5 Škabrnji, koliko je Vama poznato?

6 O: Gospodine, još jednom moram da kažem, ne na ulicama, nego na ulici
7 Škabrnje, jednoj ulici s... kojom se kretala vojska - jer ulice, to je širok
8 pojam. A namerno da je neko ubijan od strane Jugoslavenske narodne armije,
9 smatram da nije.

10 P: U redu. Dakle bez obzira na ulicu ili gde se to dogodilo, Vi kažete
11 da, koliko je Vama poznato, nijedan civil nije bio namerno ubijen u Škabrnji 18.
12 novembra 1991. godine. Da li sam Vas ja dobro razumeo?

13 O: Ono što sam ja videla, ispred je stradalo, od granate ili metka, koji
14 su se našli između dve vatre. A mnoge smo uspjeli i izvući iz te vatre, na cesti
15 koji su se našli, i ti su razmenjeni. Mislím da sam bila jasna dovoljno i pre
16 kad sam to rekla.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A da li ste videli kad su oni
18 ubijeni, gospođo?

19 SVJEDOKINJA: Ne, gospodine. Ja nisam mogla da vidim kad... kad je ko
20 poginuo.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako znate da su poginuli u unakrsnoj
22 vatri?

23 SVJEDOKINJA: Zato jer je grupa ljudi išla iz... između borb...borbenog
24 položaja koji su imali Hrvati, jer su bili u... sa njima u podrumima njihovi
25 saborci... borci. Svaki čovek koji je bio sposoban za oružje u Škabrnji, koliko
26 se moglo videti, da je nosio pušku, bio u civilu ili uniformi.

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste Vi videli kako ljudi
2 prolaze između položaja tih strana koje su držale hrvatske strane možda?

3 SVJEDOKINJA: Pa, ljudi koji su... koje smo spasili to su ljudi koje smo
4 uspeli spasiti iz te vatre. Ljudi koji su razmenjeni -

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne, to nije bilo moje pitanje. Da
6 li ste Vi videli te ljude kako prolaze kroz položaje koje su držale hrvatske
7 snage?

8 SVJEDOKINJA: Pa, oni su... hrvatske snage, te paravojne hrvatske snage
9 bile su zajedno s njima u podrumima. Iz podruma se pucalo, sa Razovljeve glave
10 se pucalo, sa svih strana, iz svih kuća se pucalo.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo, govorit ćemo o podrumima.
12 Samo odgovorite na moje pitanje. Vi ste rekli: "Zbog toga što je grupa ljudi
13 prolazila položajima koje su držale hrvatske snage.", pa Vas ja pitam: da li ste
14 Vi to videli, da ljudi prolaze između položaja koje su držale hrvatske snage?

15 SVJEDOKINJA: Da.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Videli ste?

17 A da li ste videli ljude u podrumima zajedno sa borcima?

18 SVJEDOKINJA: Pa, iz podruma se pucalo i ljudi su izlazili iz tih
19 podruma, civili, a iz podruma se pucalo.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A da li ste Vi videli kako se otvara
21 vatra iz podruma?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOKINJA: Da, normalno, kad sam bila tu u... Nisam se vraćala nazad
2 jer sam želela da ostanem na mestu da mogu lakše da dam prvu pomoć, jer se po
3 nama, po našem plavom kombiju koji je imao oznaku Crvenog krsta i mi koji smo
4 imali oznake, na levoj ruci, Crvenog krsta, pucalo.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, u redu. A da li ste Vi onda
6 videli tu unakrsnu vatru? Da li ste videli da su oni pogođeni u unakrsnoj vatri?

7 SVJEDOKINJA: Pa, nisam mogla da podignem glavu jer i ja sam bila gađana.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle Vi niste videli da je bilo ko
9 pogođen u toku unakrsne vatre?

10 SVJEDOKINJA: Oni su pogođeni u tom periodu kad se pucalo s jedne i s
11 druge strane.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo, moje pitanje je vrlo
13 jednostavno. Vi dakle niste videli da su ljudi pogođeni u toku unakrsne vatre,
14 je li tako?

15 SVJEDOKINJA: Gospodine, ja sam izvukla ranjene koje sam mogla, a s koje
16 je strane ko pogođen, nisam videla.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo, moram da Vas prekinem.
18 Izvinite. To nije bilo moje pitanje. Vi niste videli kako su ljudi pogođeni u
19 unakrsnoj vatri, je li tako?

20 SVJEDOKINJA: Ne.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

23 P: Gospođo, mi smo na ovom suđenju čuli svedočenje da je 18. novembra
24 1991. godine... da ste Vi intervenisali da spasite jednog mladog dečaka ili
25 mladog momka Marina, koga se spremao da ubije jedan vojnik. Po onome što smo mi

26

27

28

29

30

1 čuli ovde od tih ljudi, Vi ste bili sa još dvoje ljudi, koje su takođe bile
2 bolničarke, kako se čini, i kada su ti vojnici hteli da ubiju tog dečaka ili
3 momka, Vi ste mu rekli nešto u smislu: "Nemojte ga ubiti! Dosta je takvih
4 stvari!"

5 To se dogodilo, zar ne? Da li se sećate da se tako nešto dogodilo ili
6 kažete da se to nikada nije dogodilo?

7 O: Ne, ne.

8 P: Dakle Vi se ne sećate nijednog incidenta u kome ste Vi spasili život
9 nekom mladiću?

10 O: U takvom slučaju, nikad nikom nisam spasila život. A ovako sam
11 spašavala ljude i spasila sam nekoliko ranjenih.

12 P: U redu. Da Vas pitam onda o jednom drugom događaju.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da se prikaže dokument broj 116 na
14 monitoru.

15 P: Gospođo, videt ćete da se tu radi o službenoj zabelešci koju je
16 pripremio oficir za bezbednost 9. korpusa JNA, i nosi datum 8. mart 1992.
17 godine. I vidite iz prvog pasusa da se govori o pogibiji civila u Škabrnji i
18 Nadinu 18. i 19. novembra 1991. godine. Vidite da u ovom pasusu, prvom sa
19 crticom, stoji: "Prema svim do sada prikupljenim podacima, ubistva su izvršili
20 pripadnici specijalne jedinice štaba Teritorijalne odbrane Benkovac, odnosno
21 jedinica koje su učestvovala u borbi pod njihovom komandom. To su bili
22 dobrovoljci iz Srbije i Opačićeva grupa, koju su činili borci iz ovog kraja."

23 Moje pitanje, gospođo, je sledeće: možete li Vi ovo potvrditi ili
24 poreći? Da li imate bilo kakvih saznanja o onome što stoji u tom prvom pasusu sa

25

26

27

28

29

30

1 crticom?

2 O: Prvo, dobrovoljci uopšte nisu bili, samo je bila naša Teritorijalna
3 obrana i Jugoslavenska narodna armija. A što se tiče... Opačićeva grupa,
4 Opačićeva... Opačića poznajem, jako dobro ga poznajem. Bio je policajac u
5 Jugoslaviji, dok je postojala Jugoslavija. Ali u Škabrnji, mogu da odgovorno
6 tvrdim da nije bio, jer Opačić je više... bavio sa ovim političarima,
7 obezbeđivanjem političara i to. U Škabrnji, mogu da tvrdim odgovorno da uopšte
8 nije bio.

9 P: U redu. Pretpostavljam da Vi potvrđujete da su pripadnici
10 Teritorijalne odbrane bili u Škabrnji 18. novembra 1991., zar ne?

11 O: Gospodine, ja potvrđujem da su bili, a ne da su počinili ovaj zločin
12 što ovde piše. I izveštaj je napravljen u martu mesecu, rekoste?

13 P: Dobro. Sad ostavljam po strani to da li su oni počinili te zločine
14 ili nisu, ali da li Vi možete da nam potvrdite ili ne da su oni učestvovali u
15 tim borbama? Znači, nećemo govoriti o tome da li su počinili zločin ili nisu,
16 nego samo da li su učestvovali u borbama. Pri tome mislim na pripadnike TO.

17 O: Pripadnici TO su bili pod komandom Jugoslavenske narodne armije.

18 P: Dobro. Ko god da je njima komandovao, Vi potvrđujete da su oni bili
19 prisutni u Škabrnji i da su učestvovali u borbama? Dakle samo nas to sada
20 zanima, dakle da su bili tamo i učestvovali u borbama. Znači to nije pitanje na
21 temelju ovog dokumenta. To je pitanje koje je upućeno direktno Vama. Na osnovu
22 Vašeg saznanja, jesu li oni bili tamo ili ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, gospodine, al' ovde piše: "To su bili dobrovoljci u TO-u." U TO-u
2 nije bilo dobrovoljaca.

3 Koliko ja mogu da vidim, da piše da su dobrovoljci. Dobrovoljci nisu
4 bili u Teritorijalnoj obrani. Prema tome neko je napamet pravio neki izveštaj.
5 Ne znam zbog čega i zbog koga, i po kakvim podacima j... -

6 P: Gospođo, odgovorit ću na Vaše pitanje. Evo, videt ćete da je to
7 sačinila JNA, komanda 9. korpusa, i tu se navodi da je izveštaj zasnovan na
8 razgovorima i u ličnim, i službenim kontaktima, i nakon proučavanja
9 dokumentacije jedinice. Dakle to piše ovde u prvom paragrafu.

10 No, dobro, vratimo se na moje pitanje. Dakle možete li potvrditi
11 činjenicu da su pripadnici Teritorijalne odbrane učestvovali u borbama u
12 Škabrnji 18. novembra 1991.?

13 O: Pod komandom Jugoslavenske narodne armije. Ne pod samostalnom
14 komandom, nego komandom Jugoslavenske narodne armije. A ovo je pravio valjda
15 oficir Jugoslavenske narodne armije. A šta je hteo s ovim da napravi? Možda da
16 opravda sebe? Nemam pojma.

17 P: Gospođo, nema potrebe da nagađate o nečemu što ne znate. A pitanje ne
18 treba da postavljate. Ja sam tu da postavljam pitanja, a Vi da odgovarate. Dakle
19 možete li nam reći da li su oni, pripadnici Teritorijalne odbrane, učestvovali u
20 borbama u Škabrnji 18. novembra 1991.? Dakle recite samo: "Da, bili su tamo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 1991. godine, 18. novembra.", i to je to. Pređimo onda posle na sledeće pitanje.

2 O: Pa, ne mogu razdvajati TO od JNA kad su bili pod jednom komandom.
3 Gospodine, Vi me silite da kažem nešto što ne može biti.

4 P: Ne, ne. Ja Vas ne pitam o tome ko je komandovao. To me uopšte ne
5 zanima sada. Ja Vas samo pitam da li su ljudi koji su bili pripadnici TO
6 učestvovali u borbama 18. novembra 1991. godine u Škabrnji. Bez obzira na to ko
7 je komandovao tom operacijom, pitam Vas da li je samo činjenica da su pripadnici
8 TO tamo učestvovali u borbama. To je sve što Vas pitam.

9 O: Gospodine, ali koliko ja mogu da pročitam ovo, i ako izbacimo jednu
10 riječ iz ovog konteksta, to ispada. Ovde dob...lijepo piše: "To su bili
11 dobrovoljci.", al' dobrovoljci u TO nisu bili. Ovde piše da su izvršili -

12 P: Gospođo, trenutak samo. Ja se izvinjavam što Vas prekidam, ali Vi
13 morate da se usredsedite na pitanja koja postavljam. Ja Vas ništa ne pitam o tom
14 dokumentu. Ja Vas pitam šta Vi znate. Vi ste malopre rekli da ste Vi lično bili
15 u Škabrnji 18. novembra 1991. Dakle pitanje koje postavljam je jednostavno: je
16 li istina ili nije da su pripadnici TO-a učestvovali u borbama tog dana? To je
17 sve što Vas pitam. Molim Vas, odgovorite na to pitanje. I ako je moguće,
18 odgovorite sa "da" ili "ne".

19 O: Gospodine, ovakav dokument kakav ste mi priložili i takav odgovor da
20 dobijete, ne možete.

21 P: Zaboravite potpuno na taj dokument, kao da ne postoji. Nemojte uopšte

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokušavati da nagađate šta je odgovor koji bih ja želeo da čujem. Ja Vas pitam
2 samo da mi kažete istinu.

3 Dakle je li istina da su pripadnici TO-a 18. novembra 1991. godine u
4 Škabrnji učestvovali u borbama? Da ili ne?

5 O: Učestvovali su pod komandom JNA.

6 P: Hvala Vam.

7 Molit ću sada da nam se - e, ovo - pokaže upravo taj deo koji se sada
8 vidi na ekranu.

9 Gospodo, videt ćete paragraf koji je pod prvom crticom ovde na ekranu.
10 To je inače treći paragraf na toj stranici. U drugoj rečenici piše - pratite me,
11 molim Vas: "Pripadnici srpskih dobrovoljaca saslušavali su zarobljenog
12 pripadnika ZNG, pri čemu su ga tukli. Tome su prisustvovala tri bolničarke iz
13 štaba Teritorijalne odbrane Benkovac, sa plavim kombijem, i jedna bolničarka se
14 usprotivila Vučićeviću. Vučićević je od pripadnika ZNG tražio da mu pokaže gde
15 je minobacač, odveo ga i odmah kada su zamakli iza kuće, čuo se rafal i
16 Vučićević se sam vratio."

17 Gospodo, Vi ste juče izjavili da ste tamo bili sa još dve bolničarke i
18 da ste se kroz Škabrnju kretali u plavom kombiju. Dakle ovo što piše ovde mora
19 se odnositi na Vas, na Vas i Vaše koleginice bolničarke koje su bile sa Vama. Je
20 li tako?

21 O: Ne znam na... On je mislio na nas, ali ja Vučićevića nit' sam
22 poznavala, nit' sam ga videla u Škabrnji, i nit' sam videla to ubistvo izvesnog
23 čoveka.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospođo, ako Vi Vučićevića niste poznavali, kako znate da ga niste
2 videli u Škabrnji? Jer možda ste ga videli, ali da niste znali da je to on, zar
3 ne?

4 O: Gospodine, al' ja sam Vam rekla da ta...takav slučaj nisam videla
5 uopšte. Ja nisam videla tog zarobljenog pripadnika ZNG, da su ga tukli i da su
6 prisustvovala tri bolničake i... plavog kombija. Ja to uopšte nisam videla.

7 P: U redu, ali složili biste se sa mnom da u Škabrnji 18. novembra 1991.
8 godine nisu bile nijedne druge 3 bolničarke sa plavim kombijem osim Vas, zar ne?

9 O: Da.

10 P: I Vi se nečega sličnog ne sećate? Ovaj ovde opisan incident Vam ništa
11 ne govori?

12 O: Ne.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da smo završili s ovim dokumentom.
14 Možemo ga skloniti.

15 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Samo trenutak.

16 U vezi sa time, gospođo, biste li nam mogli reći sledeće: da li je ikada
17 iko među osobama koje su eventualno sačinile ovaj izveštaj razgovarao sa Vama i
18 pitao Vas o ovim zbivanjima u periodu od novembra 1991. pa do marta 1992.?

19 SVJEDOKINJA: Ja sve izveštaje, sve ono što sam videla sam prenosila
20 gospodinu Lakiću. Moja je bila dužnost komandantu Teritorijalne obrane Benkovac
21 da prenesem ono što sam ja videla. Ali o ovom slučaju stvarno ništa ne znam.

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Nastavite, molim.

23 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se, izvinjavam se. I ja
2 bih nešto da pitam. Da li možda slučajno poznajete Simu Rosića, poručnika?

3 SVJEDOKINJA: Ne.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A majora Milivoja Ostojića?

5 SVJEDOKINJA: Po prezimenu znam iz kojeg je sela, ali ne znam.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam. Samo trenutak... U
7 redu. Možete nastaviti.

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

9 P: Gospođo, Vi ste juče, a i danas, rekli da je svaki vojno sposobni
10 muškarac u Škabrnji... da se svaki vojno sposobni muškarac borio 18. novembra
11 1991. Ja bih Vam sada pokazao par fotografija s tim u vezi.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Dokazni predmet 270, molit ću. Molit ću
13 da nam se pokaže fotografija čiji se evidencijski broj završava brojkama 7835.
14 To su fotografije F2 i F2A.

15 P: Gospođo, ovo su fotografije koje je navodno načinio benkovački SUP, i
16 to 21. novembra 1991. ili nešto pre tog dana. Malo je teško dobro razaznati ono
17 što se vidi na ovoj fotografiji, ali tu se zasigurno vide dva mrtva tela. Vi
18 kažete da Vi niste silazili sa puteva u Škabrnji 18. novembra 1991., ali, recite
19 nam, jeste li ove ljude videli?

20 O: Pa, ja ne mogu sad znati šta sam videla ovdje. Ja sam izvlačila među
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 njima ranjene... ranjene. Koji je bio ranjen izvlačili smo i davali prvu pomoć i
2 prebacivali u Smiljčić. To je bilo tri-četiri starije osobe, čove... dva-tri
3 čoveka. Znam dobro da sam jedno dete izvukla ranjeno u nogu. Nisam sigurna,
4 mislim da se zove Ivica.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] U redu. Izvinjavam se što Vas prekidam.
6 Mislim da ste nam to već rekli. No recite nam, sećate li se da li ste ove ljude
7 videli tada? Ako se ne sećate, nema problema, u redu je. Nego, samo dakle jeste
8 li ih videli ili ne? Sećate li se?

9 O: Ne mogu znati. Ja sam mrtve ljude videla, ali ja po ovoj slici ne
10 znam koga sam videla, jer ja te ljude nisam ni poznavala da bih znala reći "e,
11 videla sam tog, tog". Samo da je bilo mrtvih ljudi, bilo je. A ovo već nije na
12 cesti. Ovo je, gospodine, kuća.

13 P: Da, u pravu ste. To nije na cesti.

14 Na temelju iskaza očevidaca, ovi stari ljudi su izvedeni iz podruma u
15 kojemu su se skrivali zajedno sa drugim civilima, među kojima je bilo i dece, i
16 onda je svakome od njih pucano u potiljak. To su učinili srpski borci. Jeste li
17 Vi ikada išta čuli o takvom jednom incidentu?

18 O: Vi ne možete tvrditi, gospodine, da su to učinili srpski borci. To je
19 pristrano jer srpskih boraca tad nije bilo. Jugoslavenska narodna armija,
20 gospodine, je bilo, a ne srpski borci, jer je bilo Muslimana, i Šiptara, i...
21 Srb -

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospođo, izvinite samo. Gospođo, ja Vam samo ponavljam ono što je
2 neko drugi ovde rekao. Ja ne kažem da je to tačno ili da nije tačno. To je
3 rečeno ovde na Sudu. To su rekli neki očevici.

4 Dakle ja Vas pitam sada da li ste Vi ikada išta čuli o takvom jednom
5 događaju, o ovom događaju koji sam upravo opisao?

6 O: Ne.

7 P: A biste li se složili sa mnom u pogledu sledećeg: ako je to što su ti
8 ljudi rekli tačno, onda se ovde radilo o civilima, a ne o borcima. Znači ova
9 tela ovde su tela mrtvih civila, a ne boraca.

10 O: Pa, ovaj, Vi ste meni sad prikazali pred kućom, a otkud znam pod
11 kojim je okolnostima poginuo i kako.

12 P: U redu. No ja bih pokušao da sada shvatim na koji način Vi definišete
13 civile. Dakle ako je ono što sam ja Vama malopre rekao istina, dakle da se radi
14 o starijim osobama koje su se skrivale u podrumu, koje su onda vojnici, borci
15 izveli iz podruma i pucali im u potiljak, da li biste se - ako je sve to tačno -
16 složili sa mnom da se radilo o starijim osobama koje su bile civili, a ne borci?

17 O: Tačno je jedno da se pucalo iz podruma. Zajedno sa civilima, znači,
18 da su bili i njihovi borci. A kako su poginuli, ja to ne znam.

19 P: Ako ne znate da odgovorite na pitanje, samo recite. Ali kažem, ako
20 pođemo od pretpostavke da je ovo što sam Vam ja rekao tačno, da su ti ljudi bili
21 u podrumu, da su se tamo skrivali, da su bili civili, da nisu bili borci, da su
22 ih vojnici izveli iz podruma, da su im pucali u glavu, da li biste se - ako je
23 sve to tačno - složili sa time da su to bili civili, a ne borci, ili Vam ni to
24 nije dovoljno?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja Vam ne mogu na takvo pitanje odgovoriti jer iz podruma se pucalo i
2 ja ne mogu reći ko je kako stradao, a na ovim slikama se ništa ne može ni
3 videti. Samo se vide mrtvi ljudi.

4 P: U redu. Pokazat ću Vam još par fotografija.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Evidencijski broj 7849. To su četiri
6 posljednje brojke u evidencijskom broju.

7 P: Gospođo, pogledajte dobro ove fotografije i recite nam da li Vama ovi
8 ljudi ovde izgledaju kao borci ili kao civili?

9 Možemo da spustimo malo još da se vidi i posljednja fotografija.

10 O: Civili. Ali je isto činjenica da je ovo pečat naš i da se videlo da
11 se ništa nije htelo skrivati, nego se profesionalno radilo, i da niko nije hteo
12 ništa da sakrije.

13 P: Dobro. Sada kada ste vidjeli ove fotografije, biste li se složili sa
14 mnom sa time da su civili namerno ubijeni u Škabrnji 18. novembra 1991. ili se
15 ni nakon ovoga sa time ne možete složiti?

16 O: Pa, ne mogu ja da tvrdim da je namerno ubijen kad nisam videla da je
17 namerno ubijen, i pod kojim okolnostima, i kakva je povreda, da li je od
18 granati, da li od metka i kako je poginuo, da li je... kako da odgovorim?

19 P: Ja sam završio sa ovim dokumentom.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Kažete: "To je naš pečat." Šta
21 to znači? Čiji?

22 SVJEDOKINJA: Pečat Unaš...Unutrašnjih poslova, koliko ja mogu pr... da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pročitam ovde. Da je naša... vidim da je policija izvršila uviđaj. Ako je to
2 legalan... Vidi se, "Benkovac", da piše, "Javna bezbednost". Prema tome znači
3 nije se išlo uopšte na skrivanje bilo čega. Da je počinjen neki namerni genocid,
4 pa, oni bi možda bili pokopani onako da niko i ne zna. Al' koliko ja vidim, ako
5 je to tačan pečat i ako je od Ministarstva unutrašnjih poslova, vidim da je...
6 ništa se nije htelo prikrit.

7 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospođo, Vi sada koristite termin
8 "genocid". Jesam li dobro čuo da ste Vi rekli "genocid"? I ako jeste pominjali
9 genocid, šta Vi podrazumevate pod time? U kojem značenju Vi koristite taj
10 termin?

11 SVJEDOKINJA: Pa, ne mislim na genocid, genocid nad ovim narodom, jer
12 niko ne bi ni počinio... ni zdrav razum ne bi napra...napravio tako nešto, ali
13 ja sam htela reći da ako je već ovde Ministarstvo unutrašnjih poslova -

14 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Molim Vas, odgovorite na pitanje
15 koje sam Vam postavio.

16 SVJEDOKINJA: Ponovite mi pitanje.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Šta za Vas znači genocid? Vi
18 koristite taj termin, pa nam možete reći šta je definicija genocida, po Vama.

19 SVJEDOKINJA: Genocid je, po meni, uništavanje jednog naroda.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam.

21 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude.

22 P: Gospođo, ja, zapravo, pretpostavljam da je ovo što ste Vi sada rekli

23
24
25
26
27
28
29
30

1 o prikrivanju i ostalo, da je to samo rezultat Vašeg nagađanja i da Vi celu tu
2 pretpostavku zasnivate samo na tome što ste Vi na fotografijama sada videli
3 pečat benkovačkog SUP-a, je li tako?

4 O: Pa, zato meni niste ni trebali pokazati o... dokumente s kojima ja
5 nemam veze. Al' ja govorim svoje mišljenje.

6 P: U redu, ali činjenica je da Vi ne znate je li bilo istrage, ili
7 suđenje, ili bilo čega zbog ovih zločina koji su počinjeni u Škabrnji?

8 O: Ne.

9 P: U redu. Hvala. Mislim da smo sada i završili sa tim dokumentom.

10 Dosta osoba koje su stradale u Škabrnji 18. novembra 1991. bile su na
11 obdukciji nekoliko dana kasnije i na temelju obdukcija koje su izvršene nad
12 njihovim telima, 23 osobe su stradale od rana nanesenih vatrenim oružjem. Vi ste
13 bili tamo, pa nam sada recite da li je to konzistentno sa onim što ste Vi toga
14 dana videli? Dakle veliki broj ljudi sa ranama od vatrenog oružja.

15 O: Ja ne mogu da govorim ni koliko je poginulo tad ljudi, ni koliko je
16 stradalo, i ne mogu da dam tačan odgovor.

17 P: Dobro.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znae šta, pitanje nije bilo o tome
19 koliko je ljudi bilo već o vrsti rana koje su civili zadobili. Dakle jesu li to
20 bile rane od vatrenog oružja?

21 SVJEDOKINJA: Bilo je od granata, vatrenog oružja, ono što sam ja videla.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospođo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude.

2 P: Gospođo, ja razumem da nam Vi ne možete reći koliko je tačno ljudi
3 tamo poginulo, koliko je ukupno bilo žrtava, ali znate li možda da nam kažete,
4 otprilike, koliko je civila stradalo u Škabrnji 18. i 19. novembra? Možete li
5 nam dati neku procenu, otprilike?

6 O: Ne. Ne.

7 P: Dobro. Sada ću Vas pitati za nekoliko konkretnih osoba. Stana
8 Vicković rođena je 1936. Iz dokaza se vidi da je ujutro 18. novembra 1991. ona,
9 zajedno sa drugim civilima, izvedena iz podruma i da joj je pucano u glavu. Ona
10 je jedna od žena koju smo videli na ovim fotografijama.

11 Recite nam, jeste li Vi videli jednog civila kome je bilo pucano u
12 glavu?

13 O: Gospodine, ja nisam gledala ko je... kome je pucano u glavu i ko koga
14 gađa.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, gospođo, meni se čini da ste Vi
16 juče rekli da ste Vi tim ljudima pokušali da ukažete prvu pomoć, šta god ste
17 mogli da učinite za njih pre nego što biste ih prebacili do... do lekara, gde bi
18 mogli biti detaljno pregledani i gde bi im bila ukazana prava pomoć. Zar niste
19 to juče rekli?

20 SVJEDOKINJA: Da, gospodine. Ja sam davala... koji su ranjeni, ali u tom
21 mi je... pomagali vojnici da ih... da mi kaže "ima ranjen ovde".

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, ali slušajte pitanje: zar Vi
23 niste juče izjavili da ste Vi nalazili ljude na licu mesta i da ste Vi

24

25

26

27

28

29

30

1 pokušavali da ukažete, koliko god ste mogli, pomoć - koliko god ste znali i
2 umeli - pa da su ti ljudi nakon toga bili prebačeni kod lekara da im se tamo
3 ukaže pomoć? Zar niste to izjavili juče?

4 SVJEDOKINJA: Da, gospodine, ali na cesti.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, u redu. Dakle ako ste rekli
6 to što ste rekli, izvesno je da, da biste mogli nekome da ukažete pomoć, da ste
7 Vi morali da se primaknete toj osobi i da tog ranjenika pogledate, zar ne?

8 SVJEDOKINJA: Ali ove slike koje su meni pokazane, ove su pokazane u
9 kućama. Ja nisam bila u ku -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zaboravite na te slike. Ne pitam Vas
11 o slikama. Slušajte dobro pitanje: kada ste ukazivali pomoć tim ljudima kakogod
12 ste znali i umeli u tom trenutku, Vi ste pomoć ukazivali tako što biste im
13 pregledali rane koje su zadobili i tu pokušali da im pomognete, u vezi sa tim
14 ranama, zar ne?

15 SVJEDOKINJA: Da, previla bi ranu do...dok bi ih doveli do
16 /nerazgovijetno/.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle da biste mogli da previjete
18 ranu, morali biste prvo da vidite gdje je rana, zar ne?

19 SVJEDOKINJA: Da, ali meni su -

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Ako je odgovor da, onda je
21 pitanje koje se postavlja: da li je među ranama koje ste Vi previli bilo rana na
22 glavi? Jeste li ikada među njima videli nekog ko je imao ranu na glavi?

23 SVJEDOKINJA: Ne.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

25 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Molit ću da nam se
26
27
28
29
30

1 pokaže dokazni predmet 344.

2 P: Gospođo Drmanić, Vi ste radili kao bolničarka. Ovo je obdukcijski
3 izveštaj za Stanu Vicković. Vidite u prvom redu da je ona imala 55 godina, a po
4 ovome, ubijena je u Škabrnji 18. novembra 1991. godine. Ako pogledate niže dole,
5 u onom prvom paragrafu, gde, u vanjskim nalazima leša, otprilike, u četvrtoj
6 rečenice kaže se: "Nalaze se dvije strijelne rane, jedna na glavi i druga na
7 desnoj natkoljenici." Vidite li to?

8 O: Da.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da sada još malo niže pogledamo
10 tekst, sasvim do dna te stranice.

11 P: Vidite, u poslednjoj rečenici poslednjeg vidljivog pasusa kaže se:
12 "Rana je zadana iz neposredne blizine." Vidite li to?

13 O: Da.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni sude, to je na drugoj stranici, u
15 vrhu druge stranice engleske verzije.

16 P: Gospođo, ovo je saglasno svedočenjima onih očevidaca da je ona
17 poginula od prostrelnih rana, i to iz neposredne blizine, je li tako?

18 O: Šta ja imam s ovim dokumentom?

19 P: Ja Vas pitam - Vi ste bolničarka, je li tako? - da li ste dosada
20 ikada videli jedan obdukcioni izveštaj?

21 O: Ja ne želim na ovo pitanje da odgovaram.

22 P: Ako postoji neki poseban razlog za to, možete nam reći. U protivnom,
23 mislim da morate da odgovorite na to pitanje.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, prigovor jedan. Na pitanje časnog Suda da
2 li je svedokinja na terenu videla ili ukazivala pomoć povređenima koji imaju
3 ranu na glavi, svedokinja je odgovorila da nije. Svedokinja nije medicinski
4 ekspert da sada odgovara na ova pitanja. Dakle u unakrsnom ispitivanju ona je
5 rekla -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite, gospodine Milovančeviću,
7 ali na šta Vi stavljate prigovor? Pokušavam da sledim ono što govorite, ali ne
8 razumem na šta stavljate prigovor. Da li stavljate prigovor na ona pitanja koje
9 je Sudsko veće pre više minuta postavilo?

10 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ nego ukazujem na činjenicu da je svedokinja,
11 odgovarajući na pitanje Sudskog veća, saopštila da nikada na terenu nije videla
12 ranu na glavi i da prema tome o tome ne može ništa reći. I ona govori o tome:
13 "Zašto mi predočavate dokumente kad ja o tome ništa ne znam? Ja nisam videla
14 ranu na glavi."

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, gospodine Milovančeviću, ovoj
16 svedokinji se ne postavlja pitanje o ranama koje je videla, već joj se
17 postavlja pitanje o ovom dokumentu i dokazima koji su ovde bili podneseni,
18 odnosno iskazima da je ona ustreljena iz neposredne blizine. I samo je pitanje
19 bilo da li su ti iskazi očevidaca i ovaj izveštaj u saglasnosti, dosledni jedni
20 drugom. Da li se ovaj obdukcioni izveštaj zapravo podudara sa tim da je u nju
21 pucano iz neposredne blizine.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Razumem Vas, časni Sude, ali ja upravo u tom smislu i
23 ukazujem prigovor. Kako ova svedokinja može dati odgovor na takvo pitanje? Na
24
25
26
27
28
29
30

1 takvo pitanje može dati odgovor samo sudski veštak medicinske struke.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Odbacuje se Vaš prigovor, gospodine
3 Milovančević. Izvolite nastavite.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

5 P: Gospođo, da li je potrebno da Vam ponovim pitanje ili se sećate
6 pitanja?

7 O: Sećam se pitanja, ali ja nisam... vidim da je ovo potpisao
8 specijalista patolog. Ja nisam nikakav patolog da se bavim bilo s čim. Ja ne
9 mogu stvarno da odgovorim na ovakva pitanja, da procenjujem.

10 Ukoliko Vi mene mislite isprovocirati Vašim izrazom lica, ja sam spremna
11 i na to, ali, gospodine, ja ne mogu da odgovorim na ovakvo pitanje.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospođo, molim Vas, morate se
13 ophoditi sa dužnim poštovanjem prema tužiocu. Bez obzira na to kako ste navikli
14 da se to radi u sudskom sistemu iz koga Vi potičete, Vi to možete, međutim ovde
15 ne možete da se ponašate na ovaj način. Vaša je odgovornost da odgovarate na
16 njegova pitanja. Pitanje je: da li ste ikada ranije videli obdukcioni izveštaj?
17 To je veoma, veoma jednostavno pitanje i Vi imate to saznanje. Ukoliko ga imate,
18 molim Vas da odgovorite na pitanje, a i molim Vas da ubuduće ne pokazujete
19 nepoštovanje prema tužiocu.

20 I morate biti vrlo obazrivi kako svedočite i kako odgovarate jer Vi ste
21 svedok za Odbranu. Prema tome nemojte prekoračivati tu liniju.

22 Izvinjavam se, predsedniče. Shvatam da ste i Vi hteli nešto da kažete,
23 međutim znate, gospođo, ja sam se uzdržavala, ali mislim da ste povremeno prosto

24

25

26

27

28

29

30

1 kršili pravilo ovde. Vi samo morate da znate da je njegova dužnost da postavlja
2 bilo koje pitanje koje želi i u okviru pravila o izvođenju dokaza, a ako u
3 nečemu to prekorači, nas troje smo ovde da bismo ga na to upozorili, a ne Vi.
4 Prema tome molim Vas da imate to u vidu.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja bih samo još nešto dodao.
6 Nepoštovanje tužioca takođe znači i nepoštovanje ovog Suda. Samo da to razumete.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

8 P: Gospođo, prvo pitanje je bilo: da li ste već ranije ikada videli
9 obdukcijски izveštaj neki?

10 O: Ne.

11 P: Mogli ste pratiti ono što sam Vam ja pokazao. Razlog zašto Vas pitam
12 je prosto ovaj: Vi ste tvrdili da nije bilo namernog ubijanja civila u Škabrnji
13 18. novembra 1991. godine. Međutim na osnovu ovog obdukcijskog izveštaja, čini
14 se da je Stana Vicković morala biti ubijena namerno jer je u nju pucano iz
15 neposredne blizine. Dakle da li se slažete sa mnom da se tu radilo o namernom
16 ubijanju?

17 O: Ne.

18 P: U redu. Hoćete li, molim Vas, da mi date neko drugo objašnjenje o
19 tome zbog čega bi u neku ženu od 55 godina neko pucao iz neposredne blizine, a
20 da to nije namerno?

21 O: Ja to nisam videla, pa ne mogu ni kom... da komentarišem to.

22 P: Da li možete da se setite bilo kakvog opravdanja zašto bi se u neku
23 55-godišnjju ženu moglo pucati u glavu iz neposredne blizine, i to u toku borbe?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne mogu nikakvo objašnjenje da Vam dajem i ne želim o ovom uopšte da
2 raspravljamo, o dokumentima. Ja nemam veze sa tim dokumentima.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas da odgovorite na moje
4 pitanje: da li Vi želite da svedočite ovde? Jer ste zato dovedeni ovde. Branilac
5 Vas je doveo da svedočite. Međutim ukoliko ne želite da svedočite, Vi ćete to
6 reći, jer mi hoćemo da saznamo to i od branioca. Šta on, ustvari, sada hoće sa
7 Vama da dalje učini.

8 SVJEDOKINJA: Gospodine, ja ne mogu sad da svedočim o...u...ko... ovo što
9 mi je predočeno. Ja nisam to videla. Ja ne mogu o tom da svedočim.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo, molim Vas, slušajte moje
11 pitanje: da li i dalje želite da svedočite u ovom predmetu ili ne?

12 SVJEDOKINJA: Da.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta znači "da"? Pitam Vas, da li
14 želite da svedočite ili ne? Hoću da znam na šta se to "da" odnosi.

15 SVJEDOKINJA: Želim da svedočim o onom što znam.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. U tom slučaju, ukoliko nešto
17 ne znate, samo recite "ne znam". Ne možete se prepirati sa tužiocem.

18 Ukoliko želite da svedočite, sutkinja Vam je pre nekoliko minuta rekla
19 da je Vaš zadatak ovde da odgovarate na pitanja koja Vam se postavljaju. A ako
20 Vam je bilo koje pitanje postavljeno i da je to neumesno, na ovim ljudima koji
21 sede ovde, dakle Sudskom veću, je da kažu da je to pitanje neumesno. Sve dok mi
22 čutimo, Vaš jedini zadatak je da odgovarate. Razumete me? Molim Vas da to i
23 činite.

24 G. BLACK: [simultani prijevod] Mogu li da nastavim, časni Sude?

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

3 P: Gospođo, raspravljali smo ovde o namernom ubijanju civila. Sada bih
4 hteo da Vas pitam nešto vezano za to, ali malo drukčije: da li ste čuli ili
5 videli išta o tome da su borci bili namerno maltretirani ili ubijani nakon što
6 su bili zarobljeni od strane napadajućih snaga?

7 O: Nisam videla.

8 P: U redu. Mi imamo još jedan obdukcioni izveštaj. Neću od Vas tražiti
9 da ga gledate, ali samo ću Vam predočiti njegov sadržaj. Tu se govori o čoveku
10 po imenu Ante Razun. Mislím da je bio oko 30 godina star. Prema obdukcijom
11 izveštaju, on je bio mučen pre nego što mu je pucano u glavu iz neposredne
12 blizine, a zatim je unakažen. Levo uho mu je odvojeno od glave.

13 Najpre, da li ste ikada čuli o takvim incidentima, bilo kakvom takvom
14 incidentu?

15 O: Nisam videla, ali čula sam za jedan slučaj šta je... da je bio takav,
16 ali videla nisam.

17 P: A šta ste čuli o incidentu poput ovog?

18 O: Samo sam čula da je čovek bez uha bio, a ne znam ko je napravio ni...
19 To mi je neki mladi vojnik rekô.

20 P: A da li ste čuli priče o nekome ko je imao celu kesu ili torbu
21 ljudskih ušiju, i neko ko je ušao u neku kafanu i restoran i stavio ljudsko uho

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u prljavu čašu? Da li ste čuli nešto o toj vrsti priča?

2 O: Ne.

3 P: U redu. Pre nego što nastavimo dalje, da li se možete složiti sa mnom
4 da čak i da je ovaj čovek bio borac, ovakva brutalnost je neopravdana, i njegovo
5 mučenje i egzekucija je krivično delo čak i ako je on bio borac?

6 O: Da.

7 P: Sada bih Vam skrenuo pažnju na nešto drugo. Hteo bih da Vas pitam o
8 nečemu što se dogodilo pre 18. novembra 1991. godine.

9 Vi ste juče pomenuli izjave lojalnosti. Da Vas samo pitam ovo: do jula i
10 avgusta 1990. godine srpske vlasti u Kninu su se pobunile protiv hrvatskih
11 vlasti, je li tako? One su odbacile autoritet hrvatske Vlade?

12 O: U tom periodu, mislim da su hrvatske vlasti hrvatske države,
13 federalne jedinice u sastavu Jugoslavije, već htele da promene simbole koji su
14 bili još važeći u tadašnjoj državi. Toga se sećam i zbog toga da je pobuna bila,
15 jer važeći simboli su još uvek bili do 1992. godine petokraka zvezda, a ne
16 šahovnica. Jer je hrvatska zastava bila - federalne jedinice - crven, bel, plav
17 sa petokrakom, a oni su stavili crven, bel, plav sa šahovnicom.

18 P: Gospođo, da li je moguće da su ove izjave o lojalnosti o kojima ste
19 Vi govorili samo bile jedan nespretnan odgovor na srpsku pobunu jer su se Hrvati

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uplašili od onoga što se događa u Krajini? Da li je to moguće objašnjenje zbog
2 čega su se pojavile te izjave o lojalnosti?

3 O: Ne znam zbog čega, ali samo znam posle tih izjava o lojalnosti da su
4 ljudi dobijali otkaze, da su zastrašivani i da su morali napustati /?napuštati/
5 firme da ne bi bili ubijeni.

6 P: Takođe je tačno, zar ne, da su i neki Hrvati bili prisiljeni da
7 potpišu izjave o lojalnosti, inače bi, u protivnom, bili dobili otkaze iz SAO
8 Krajine, zar ne?

9 O: To ne znam.

10 P: U redu. Dakle Vi ne znate da li se to događalo ili ne, je li tako?

11 O: Ne znam.

12 P: Od avgusta 1990. godine pa nadalje Srbi u Krajini su se nelegalno
13 naoružavali, zar ne?

14 O: Ponovite mi pitanje, molim Vas.

15 P: Naravno. Dakle nije li tačno da su se od avgusta 1990. godine pa
16 nadalje Srbi u Krajini nelegalno naoružavali?

17 O: Ja to ne znam.

18 P: U redu. A da li ste znali za incidente koji su se takođe događali od
19 avgusta 1990. pa nadalje gde su Srbi blokirali saobraćaj, i to vozova, zatim
20 dizali u vazduh kioske, uništavali privatne radnje koje su bile vlasništvo
21 Hrvata i sve to u nastojanju da stvore situaciju haosa? Da li Vam je bilo
22 poznato da su se takvi događaji događali u drugoj polovini 1990. godine?

23 O: Ne. I ja... u mom gradu znam da nije bio takav incident, nijedan, da
24 nijedna nije dignuta hrvatska kuća. Gledajući na moje selo o... pošto je mešano
25 stanovništvo, i posle nas, posle našeg odlaska, kad smo proterani iz Krajine,
26 sve jedna hrvatska kuća ostala je cela.

27

28

29

30

1 Mislim... da puno govori

2 P: Molim Vas da govorimo o 1990. godini. A kako je bilo u drugim

3 mestima, u drugim gradovima poput Knina i Benkovca? Da li ste ikada čuli o

4 ovakvim incidentima u drugim gradovima u Krajini?

5 O: Ne znam. Nisam bila u njima, pa ne znam.

6 P: U redu. I Vi ništa o tome niste čuli od svojih prijatelja ili suseda,

7 ili videli nešto na televiziji ili u novinama?

8 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne."/

9 P: Juče ste svedočili, a mislim i danas, da su svi putevi između

10 Benkovca i aerodroma Zemunik bili blokirani. Pretpostavljam da mislite na jesen

11 1991. godine. Je li to vremenski period koji ste imali u vidu?

12 O: Pa, od 1990. godine već se za Zadar nije prolazilo, a 1991. godine

13 već se vojska trebala sa aerodroma... i povlačila. Prema tome već nije bilo dole

14 ni aviona, ni opreme aer... na aerodromu koja je trebala biti. A onaj deo vojske

15 što je ostao, on se nije mogao normalnim putem snabdevati.

16 P: Da, ali zadržimo se na jeseni 1991. godine. U to vreme JNA je aktivno

17 koristila aerodrom u Zemuniku. Sa zemuničkog aerodroma su polazili letovi, je li

18 tako?

19 O: Pa, u tom periodu u kojem se ovom događalo uopšte nije bio prohodan

20 nijedan put. Sve što se prolazilo, to se prolazilo kroz neke šikare, voćnjak,

21 šuma, strašno.

22 P: U redu. O putevima ću Vas pitati za koji trenutak. Ovo pitanje se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odnosilo na aerodrom u Zemuniku. Zar nije tačno da je JNA u jesen 1991. godine
2 koristila taj aerodrom? Dakle sa tog aerodroma su poletali avioni u tom periodu?

3 O: Ne znam.

4 P: U redu. A što se tiče puteva, zar nije tačno da je JNA nastavila da
5 prolazi putevima od Benkovca ka Zemuniku, i to kroz Smiljčić? Može se ići putem
6 do Smiljčića? Dakle zar nije tačno da je JNA nastavila da koristi tu rutu, taj
7 put u jesen 1991. godine?

8 O: Gospodine, aerodrom Zadar se nalazi između hrvatskog sela Zemunik
9 Donji, i Škabrnja je iznad Zemunika Gornjeg. Cesta koja prolazi sa aerodroma
10 prema Benkovcu je cesta preko Zemunika Donjeg koja dolazi na Tromilje - to je
11 raskršće koje se nalazi između Zemunika Gornjeg i Škabrnje. Jedna cesta vodi
12 preko Škabrnje-Zemuni... Biljane Donje-Benkovac, a druga cesta ide od Tromilja-
13 Smiljčić pa za Benkovac. Znači da vojska nikako tim putem nije mogla da prođe.

14 P: U redu. Dakle Vi poričete da je JNA mogla da stigne do aerodroma iz
15 Benkovca prolazeći kroz Smiljčić? Vi kažete da se to apsolutno nije dešavalo?

16 O: Nemoguće je proći, jer kroz hrvatsko selo Zemunik Donji ona mora
17 proći ako ide sa tom cestom. Jer su to dve ceste koje se spajaju iznad Zemunika
18 Donjeg, a zove se, to raskršće, se Tromilja zove. Jedna ide prema Biljanima

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Donjima, a druga ide prema Smiljčiću i onda se skreće opet na Biljane kroz
2 Bašticu, voćnjak.

3 P: U redu. Hvala. Mislim da ste odgovorili na moje pitanje.

4 Vi ste govorili o operaciji u Nadinu u septembru 1991. godine. Mislim da
5 ste pomenuli 30. septembar. I Vi ste to opisali kao pokušaj da se u Nadin uđe
6 mirnim putem. Moje prvo pitanje u vezi sa ovim je sledeće: ovo nije bila mirovna
7 misija, zar ne? To je bila operacija u kojoj je učestvovala JNA, i to stigli su
8 sa tenkovima i naoružanim vojnicima, je li tako?

9 O: Svaka vojska ima zadatak da brani teritoriju zemlje kojoj se zaklela.
10 Prema tome teritorija i Nadinske...Nadina i Nadinske glave je teritorija bila
11 Republike Hrvatske, federalne jedinice u sastavu Jugoslavije. Činjenica je ta da
12 vojska nije ispalila ni jedno... ni jedan metak pre nego što su oni ispalili,
13 Hrvati, na vojsku.

14 I minirano je sve do puta -

15 P: Moram da Vas prekinem.

16 O: Može.

17 P: Izvinite što Vas prekidam, ali samo u vezi s ovim što ste upravo
18 pomenuli, Vi kažete da su hrvatske snage prve otvorile vatru. Međutim čak i da
19 je to tako, to se dogodilo tek nakon što su JNA i TO na njih krenuli tenkovima i
20 naoružanim vojnicima. Niko nije iz Nadina krenuo da traži JNA. Bilo je obrnuto,
21 JNA je došao u Nadin.

22 O: Ali Jugoslavenska narodna armija je vojska i Hrvata, i Srba, i
23 Slovenaca, i Makedonaca, i Crnogoraca, u to vreme bila.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospođo, mislim da to nije odgovor na moje pitanje. Mene ne
2 interesuje čija je to bila vojska. Činjenica je da je JNA i TO, da su oni otišli
3 u Nadin naoružani i sa tenkovima. I tako su tamo i počele borbe, zar ne?

4 O: Ali, gospodine, put Benkovac-Biljane Donje-aerodrom Zemunik prolazi
5 tačno iznad Nadina i on se kontroliše sa Nadinske glave izvanredno. A može se
6 ko...kontrolisati i sa običnog dole sela jer je toliko blizu ceste da se može
7 svakako kontrolisati. Znači vojsci nije bio siguran prolaz, ni civilima iz
8 Benkovca, za ravnokotarska sela i aerodrom Zemunik.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo, hoćete li molim Vas da sada
10 odgovorite na pitanje. Hvala Vam za celu priču koju ste nam ispričali, a sada
11 Vas molim da odgovorite na pitanje.

12 SVJEDOKINJA: Ponovite mi pitanje.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pitanje je... Molim Vas da saslušate
14 pitanje i da na njega odgovorite, a nemojte formulisati svoje pitanje i onda
15 odgovarati na njega jer onda zaboravite osnovno pitanje.

16 Dakle pitanje je glasilo: činjenica je da su JNA i TO otišli u Nadin
17 naoružani tenkovima i tako je i počeo sukob, je li to tačno? Trebalo bi da na to
18 možete da odgovorite bilo sa "da, to je tačno" ili "ne, nije tačno". Ne želim
19 nikakve druge priče od Vas da čujem, samo jedan od ta dva odgovora. Da li je to
20 tačno ili nije tačno?

21 SVJEDOKINJA: Ne mogu odgovoriti sa da ili ne. Mislim da je složeno
22 pitanje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta je složeno u tom pitanju?
2 SVJEDOKINJA: Pa, zbog toga što je pre toga napadana Jugoslavenska
3 narodna armija - pre toga.
4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas ne pitam o tome šta se
5 dogodilo pre toga. Pitanje je: JNA i TO su otišli u Nadin naoružani tenkovima i
6 tako je sukob tamo započeo - sukob u Nadinu. On je započeo zato što su JNA
7 otišle u Nadin naoružane tenkovima. Je li to tačno?
8 SVJEDOKINJA: Oni nisu ušli u Nadin. Oni su bili u Devićima.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas ne pitam da li su ušli u
10 Nadin. Ja Vas pitam: oni su tamo otišli, tako je sukob počeo. Je li tako sukob
11 počeo?
12 SVJEDOKINJA: Ne mogu odgovoriti na to pitanje.
13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. U redu. Odbili ste da
14 odgovorite na pitanje. Mi ćemo to imati u vidu.
15 Možete nastaviti, gospodine Black.
16 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.
17 P: Gospođo, kakvu je ulogu imala TO, dakle Teritorijalna odbrana u ovoj
18 operaciji krajem septembra, mislim da ste rekli? Da li su TO direktno
19 učestvovale u borbama u toj operaciji?
20 O: Učestvovale zajedno sa Jugoslavenskom narod... pod komandom
21 Jugoslavenske narodne armije.
22 P: U redu, hvala. Mislim da ste rekli da je datum te operacije bio 30.
23 septembar 1991. godine. Da li je moguće da je to bilo bliže 2. oktobru? Da li
24
25
26
27
28
29
30

1 ste sigurni za taj datum? Ili je to moglo biti dan ili dva kasnije?

2 O: Pa, moguće je.

3 P: U redu. Hvala Vam.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, vidim da je sada vreme za
5 pauzu i ovo je pravi trenutak, zgodan je za mene.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Sada ćemo napraviti pauzu
7 i vratit ćemo se u petnaest do šest.

8 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

9 ... Početak pauze u 17.13h

10 ... Sjednica nastavljena u 17.45h

11 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

12 Izvolite sestti.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, mislim da imamo još
14 sat vremena za ovog svedoka, pa nastojte da sve zaokružite. I zato se pitam
15 koliko će Vam još vremena trebati.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja sam se nadao da ću danas
17 završiti. Međutim s obzirom na to kako je ovo sve teklo, mislim da ću teško moći
18 da završim do kraja današnjeg dana. Ja bih rekao da je ovo važna svedokinja koja
19 je bila na jednom od naših mesta zločina i mislim da je vrlo važna osoba. I
20 zamolio bih da mi se odobri bar još ostatak dana i možda još nekoliko minuta
21 sutradan ujutro.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Možete početi.

23 G. BLACK: /nedostaje simultani prijevod/
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, izvolite.
2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja prihvatam ovo što kaže poštovani kolega.
3 I mi smatramo da je važan svedok i nemamo ništa protiv ovog što je kolega
4 tužilac zamolio. Samo da to bude nesporno. Hvala.
5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančević.
6 Gospodine Black, možete nastaviti.
7 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.
8 P: Gospođo, upravo smo razgovarali o borbama krajem septembra i možda
9 početkom oktobra 1991. godine. Ukratko nam recite, bilo je borbi i u Polačama, i
10 to u maju 1991. godine, takođe? Sećate li se toga? To je nekih 10 kilometara
11 udaljeno.
12 O: Ne znam i ne mogu o tom da dam bilo kakav odgovor.
13 P: Dobro. A da li znate da je Nadin, dakle selo Nadin bilo granatirano u
14 septembru 1991. godine? Da li znate nešto o tome?
15 O: Ne.
16 P: U redu. Da li znate nešto o granatiranju Zadra između 30. septembra i
17 7. oktobra 1991. godine?
18 O: Ne.
19 P: Da li znate da je početkom oktobra 1991. godine, nakon borbi o kojima
20 smo govorili pre pauze, većina sela, odnosno seljana iz Škabrnje su bili
21 evakuisani na ostrva i vratili su se tek nakon sporazuma o prekidu vatre, koji
22 je postignut negde 9. oktobra 1991. godine?
23 O: Ne znam.
24 P: U redu. Razlog zbog čega sam Vam postavio sva ova pitanja je sledeći:
25 nije li tačno da Škabrnja nije osnovala svoje seoske straže u ofanzivne svrhe,
26
27
28
29
30

1 već zato da bi se branila, zato što je bilo raznih borbi u tom kraju i bilo je
2 raznih agresija od strane JNA i drugih srpskih vojski u toku 1991. godine?

3 O: Ne znam za nikakve agresije, pa ne mogu o tom ni odgovoriti.

4 P: A da li se slažete sa mnom da su seoske straže u Škabrnji, dakle
5 snage u Škabrnji bile pre svega defanzivne snage, a ne ofanzivne? One su tamo
6 bile zato da bi branile selo Škabrnju i selo Nadin, zar ne?

7 O: A ko brani selo od svoje sopstvene vojske države koja postoji?

8 P: Molim Vas da ne odgovarate retoričkim pitanjima. Da li ovo znači da
9 se Vi slažete sa mnom da su to bile defanzivne snage ili se ne slažete?

10 O: Ne slažem se.

11 P: Pre nego što Vam postavim neka konkretna pitanja o napadu 18.
12 novembra, samo bih hteo nešto da Vam predočim i voleo bih da čujem Vaš komentar,
13 pa Vas molim da pažljivo slušate.

14 Ja iznosim tezu da je napad na Škabrnju bio primer provokacija srpske
15 strane - a pritome mislim na JNA, TO i policiju - i to provokacija protiv
16 hrvatskih sela granatiranjem i drugim vidovima agresije niskog intenziteta sve
17 dok to selo ne bi odgovorilo na to naoružavanjem ili drugom vrstom otpora, a
18 onda bi srpske snage to upotrebile kao izgovor da bi povele široki napad, i
19 uništile to selo, i proterali njegovo stanovništvo. Zar se nije ustvari to
20 dogodilo u Škabrnji u novembru 1991. godine?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Gospodine, ja nisam vojni ekspert pa da sad dajem procene. Ja na to
2 pitanje stvarno ne mogu odgovoriti.

3 P: U redu. Sada ću Vam postaviti neka pitanja i nadam se da ćete na njih
4 moći da odgovorite.

5 Prvo, složiti ćete se sa mnom da je sasvim sigurno u novembru, dakle 18.
6 novembra 1991. godine ta operacija protiv Škabrnje, da se tu radilo o ofanzivnoj
7 operaciji, o napadu, je li tako? To nije bila defanzivna operacija koju su
8 izvršile JNA, već ofanzivna operacija.

9 O: Nije bila ofanzivna zato jer je JNA prva napadnuta.

10 P: U redu, ali baš kao i u septembru Hrvati iz Nadina i Škabrnje nisu
11 pošli i tražili kavgu sa JNA, već su JNA, i snage TO, i policija ušli u Nadin i
12 Škabrnju, je li tako? Oni su zapravo doneli borbu tim selima.

13 O: Gospodine, mešate stvari. Policija nije ušla u Škabrnju i policija
14 nije bila u Škabrnji, nego Teritorijalna obrana u sastavu Jugoslavenske narodne
15 armije.

16 P: U redu. Hvala Vam. Znači Vi poričete da su pripadnici policije, bilo
17 grupa ili pojedinačni policajci, Vi poričete da su oni bili prisutni u toku
18 borbi u Škabrnji?

19 O: Policajci uopšte nisu bili u Škabrnji. Teritorijalna obrana u sklopu
20 Jugoslavenske narodne armije države koj... Jugoslavije, koja je postojala još
21 uvek.

22 P: U redu. Dakle kada kažete da u Škabrnji nije bilo uopšte policajaca,
23 u operaciji jesu učestvovali međutim policajci? To ste mogli videti. Oni su
24
25
26
27
28
29
30

1 bili učestvovali u planiranju i izvršavanju te operacije.

2 O: Ja nisam oficir, nikakav, i nisam videla ko je planirao akciju, ali
3 nisam videla policajca u Škabrnji. Znam da je bilo Teritorijalna obrana i
4 Jugoslavenska narodna armija.

5 P: U redu. A Vi ste nam ranije objasnili da ste se Vi pre svega
6 usredsredili na ukazivanje medicinske pomoći i sličnim stvarima. Vi kažete dakle
7 kada niste mogli... da niste videli policajce. Međutim Vi, ustvari, ne možete
8 definitivno da odbacite mogućnost da se to dogodilo, da je bilo policajaca koji
9 su učestvovali u borbama u Škabrnji. Vi ne možete zasigurno reći da se to nije
10 dogodilo?

11 O: Mogu, zato jer na polaznoj tački uopšte nije bilo nijednog policajca.

12 P: Ali nakon polazne tačke, dakle kada su počele borbe, Vi niste mogli
13 videti svakog vojnika i sve aktivnosti u toku borbi širom sela, za sve vreme
14 borbi, je li tako?

15 O: Gospodine, u Škabrnju se samo moglo ući jednim putem. I ond... pošto
16 je u pozadini, samoj, u samoj... sa vojnicima koji su u zadnjim... ja sam... ja
17 mogu da vidim cestom da li je ušao policajac ili nije. Policajac, nijedan,
18 tvrdim odgovorno, nije bio u Škabrnji.

19 P: U redu. Dakle Vi tvrdite da ste Vi videli svaku osobu koja je
20 učestvovala u borbi na strani napadača u borbama u Škabrnji. Pored svih onih
21 drugih dužnosti koje ste imali, o kojima ste govorili - dakle izvlačenje ljudi,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ranjenika, previjanja, i tako dalje - Vi kažete da ste videli svakog borca koji
2 je učestvovao?

3 O: Gospodine, sa polazne tačke kad se kretalo, nijedan policajac nije
4 krenuo u Škabrnju. Kad se ulazilo, znači, mogli smo da vidimo ko je ušô, ko je
5 izišô, jer se išlo cestom. Jer da bi prošli napred, pored nas pozadinaca bi
6 trebali proći pro... pored medicinskog osoblja, ustvari bolničara.

7 P: Da li Vi to kažete da je bilo nemoguće da bilo ko uđe u Škabrnju iz
8 bilo kog drugog smera osim kroz Ambar?

9 O: Nije se moglo ući jer kroz šumu bilo je sve minirano i kroz šumu se
10 nije išlo. Jedino se išlo cestom Zemunik Gornji - to je hrvatski deo Zemunika
11 Gornjeg - gde nije dat otpor, nikakav, i u nik...niko nije ni poginuo. A u
12 Škabrnji je dat veliki otpor i sve vreme se išlo. A niko nije skrećao sa puta
13 zbog toga jer gađani bi bili iz Zemunika Donjeg, i Prkosa, i Galovaca, i bili bi
14 tačno ko glineni golubovi.

15 P: U redu. Da bih Vas razumeo, po Vama, niko nije mogao ući u Škabrnju
16 bez prolaska tim jednim putem, i to prolaska pored i kroz redove JNA i TO. Dakle
17 niko nije mogao proći tuda, a da JNA i TO to ne znaju?

18 O: Što se tiče jugoslavenske strane, ne. A što se tiče hrvatske strane,
19 oni su mogli da dobiju podršku iz Zemunika Donjeg, Prkosa i Galovaca jer taj deo
20 puta je sav bio slobodan.

21 P: U redu. Samo još jedno pitanje u vezi s ovim pa ćemo preći na drugo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanje. Vi ste pomenuli Gorana Opačića i rekli ste kategorički da on nije bio u
2 Škabrnji 18. novembra 1991. godine. Međutim Vi, ustvari, ne možete da odbacite
3 mogućnost da je on tamo bio u nekom trenutku. Vi ga možda niste videli, ali Vi
4 ne možete kategorički povrgnuti da je on tamo bio.

5 O: Ne, Goran Opačić nije bio u Škabrnji. To tvrdim odgovorno. Zato...
6 Goran... jer se više celo vreme bavio obezbeđenjem ličnosti, ovi, političkih u
7 Krajini, jer on je bio aktivni policajac u Zadru, kojem su nametali šahovnicu i
8 koji se pobunio u Zadru zbog te šahovnice na sastanku svih policajaca - to znam
9 - i onda je napustio Zadar, i došao u Benkovac, i obezbeđivao je političke
10 ličnosti. Malo je više, ovako, volio da priča, ali znam da je obezbeđivao
11 političke ličnosti i tog dana nije sigurno bio. Još jednom ponavljam odgovorno
12 da nije bio u Škabrnji.

13 P: Pomenuli ste da je voleo da se hvali. Videli ste da je Goran
14 Opačić... mi znamo da je on primio priznanja i od policije RSK-a, i od srpske
15 policije Srbije. Da li ste znali za to?

16 O: Ne.

17 P: Da bi bilo jasno - nisam siguran - dakle u jesen 1991. godine Goran
18 Opačić je bio pripadnik benkovačke policije, je li tako? Je li Vi to kažete ili
19 mislite na nešto drugo kada govorite o tome da je on radio sa političarima?

20 O: Ne znam da li je bio član policije, ali znam da je obezbeđivao
21 političke ličnosti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zna li je li on u neko doba bio pripadnik Teritorijalne odbrane?

2 O: Nije bio.

3 P: U redu. Preći ću sada na jednu nešto drugačiju temu. Vi ste pomenuli
4 pogibiju oficira JNA Stefanovića. Rekli ste nam kako ste Vi, vrlo brzo nakon što
5 je stradao, stigli na lice mesta i da ste evakuisali njegovo telo iz Škabrnje.
6 Hteo bih da nam kažete sledeće: Vi, zapravo, niste videli njega u trenutku kada
7 je poginuo? Vi ste stigli tamo kad je on već bio mrtav, je li tako?

8 O: Da.

9 P: Spomenuli ste jednog drugog vojnika JNA koji je istom prilikom
10 stradao. To su bila jedina dva vojnika JNA koja su poginula 18. i 19. novembra
11 1991. godine u Škabrnji, je li tako?

12 O: Da.

13 P: Prihvatimo da je tačno ono što ste Vi rekli da je Stefanović
14 megafonom se obratio seljanima. U tom slučaju je on stanovnicima Škabrnje dao na
15 neki način poslednju priliku da se predaju pre nego što Srbi zauzmu to mesto
16 upotrebom sile, je li tako? Da li bi se na taj način moglo protumačiti ono što
17 je Stefanović preko megafona tog jutra rekao?

18 O: Pa, ne znam šta je čovek mislio. Otkud znam ja šta je... čovek...
19 svaki čovek za sebe ima svoje mišljenje. Ali je bio cilj akcije da se deblokira
20 ta cesta prema aerodromu. To znam sigurno.

21 P: Zar nije cilj te operacije zapravo sve vreme bio da se zauzme to selo
22 i iz njega isteraju njegovi stanovnici? Zar nije to bio, u stvarnosti, cilj te
23 operacije?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: Dobro. Ako je cilj bio toliko miroljubive prirode kao što Vi to
3 tvrdite, zbog čega je onda počinjeno toliko puno zločina nad civilima, ne samo
4 18. i 19. novembra 1991. godine, već sve do februara 1992., kada je bilo
5 počinjeno dosta zločina nad stanovnicima Škabrnje? Zar to ne ukazuje na to da je
6 cilj ovoga bio, zapravo, da se seljani isteraju iz tog sela i selo zauzme?

7 O: Gospodine, ja ne znam kako su poginuli, ali samo znam da su sa
8 civilima zajedno bili i njihovi vojnici. Prema tome iz svakog podruma iz kojeg
9 se pucalo, vojska je pucala, ne znajući ko je unutra.

10 P: U redu. To ste nam već objasnili. Preći ću na jednu drugu temu. Vi
11 ste izjavili da su hrvatske snage u Škabrnji dobijale artiljerijsku podršku iz
12 obližnjih sela. Čak ste izjavili da je zapravo hrvatska artiljerija ta koja je
13 uništila kuće u Škabrnji. Šta Vas navodi na zaključak da je te kuće razorila
14 hrvatska artiljerija, a ne srpska ili artiljerija JNA?

15 O: Pa, artiljerija JNA... previše... artiljerija... Nije artiljerija
16 djelovala, jedino su bili unutra tenkovi - to je... su više blizu. Ali ovi su...
17 Hrvati su tukli po našim položajima, po Škabrnji, po svome selu.

18 P: Dakle Vi kažete da je JNA bila suviše blizu kako bi mogla da koristi
19 sopstvenu artiljeriju, ali da su zato Hrvati granatirali sopstveno selo. To
20 tvrdite?

21 O: Pa, oni su granatirali selo jer smo mi bili u selu.

22 P: JNA je takođe koristila artiljeriju tog dana pored toga što je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 otvarala vatru iz tenkova, zar ne?

2 O: Ne... uopšte nikakve pripreme artiljerijske nije bilo. Ni pre toga po
3 Škabrnji nije padale nikakve granate, ništa.

4 P: U redu. A naprimer u 7.30 prepodne Vi niste ni videli, ni čuli da se
5 otvara vatra iz artiljerijskog naoružanja JNA po Škabrnji?

6 O: Ne.

7 P: Vi ste posvedočili da je otvarana vatra sa zvonika crkve u Škabrnji.
8 No to zapravo uopšte nije istina i Vi to kažete samo zato da biste opravdali
9 oštećenja koja je ta crkva pretrpela, zar ne?

10 O: Istina je, gospodine, da se pucalo sa zvonika i da se zbog toga crk..
11 u crkvu tuklo. Crkva je toliko bila... visok zvonik da se normalno sa zvonika
12 videla gde se tuče. Ja ne pravdam nikoga. Ja sam ovde zbog istine.

13 P: Dakle Vi onda potvrđujete da su snage JNA i Teritorijalne odbrane
14 tukli po zvoniku, otvorili vatru na zvonik, iako u isto vreme kažete da je vatra
15 otvarana sa zvonika, je li tako?

16 O: Da, vatra je otvarana sa zvonika.

17 P: Jeste li Vi bili tu -

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak, samo trenutak. Pitanje
19 je bilo: da li potvrđujete da su snage JNA i Teritorijalne odbrane otvarale
20 vatru na crkvu, bez obzira na to što kažete da je sa zvonika otvarana vatra?

21 I onda Vi odgovarate: "Da. Pucano je... otvorena je vatra sa zvonika."

22 No pitanje koje Vam je postavljeno bilo je da li je crkva bila meta,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dakle da li se na nju pucalo.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude. Ja sam shvatio da
3 kada je svedokinja rekla "da", da je to značilo: "Da, na crkvu se pucalo." No da
4 proverimo to.

5 P: Je li tačno da Vi potvrđujete da se na crkvu pucalo?

6 O: Na crkvu kao hrišćanski objekat se nije pucalo - na crkvu - nego na
7 njihov položaj koji je bio na crkvi - hrvatski položaj, njihov vatreni položaj.

8 P: Dobro. To je Vaše objašnjenje. Ali to se svodi na to da je na crkvu
9 pucano, je li tako?

10 O: Na crkvu kao ustan... kao hrišćanski objekat - još jednom kažem - ne,
11 nego na položaj hrvatskih snaga.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije pitanje koje Vam je
13 postavljeno. Pitanje je: je li se pucalo na nju ili nije. To je sve što Vas se
14 pita, koji god da je razlog bio.

15 SVJEDOKINJA: Pucalo se.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Dakle, pucalo se. Dobro.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Samo trenutak. Vi ste, gospodine
18 Black, pitali da li se pucalo na zvonik, a posle ste pitali da li se pucalo na
19 crkvu. Recite nam, gospođo, je li zvonik bio u istom zdanju kao i crkva ili su
20 to bila dva odvojena zdanja?

21 SVJEDOKINJA: Zvonik je bio pored crkve, sam... na samoj crkvi.

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude.
- 2 P: Dakle zvonik je samo deo tog crkvenog zdanja, je li tako?
- 3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja ne znam da li je to i dalje
4 slučaj, ali u to vreme je to možda bio slučaj, zar ne?
- 5 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, u pravu ste, časni Sude.
- 6 P: Dakle u to vreme zvonik je bio deo te zgrade, crkve, je li tako?
- 7 O: Da.
- 8 P: Recite nam, jeste li Vi bili tu kada je jedan tenk pokušao da uđe u
9 crkvu?
- 10 O: Ne. Za taj slučaj ne znam.
- 11 P: Dobro. A jeste li možda videli ili išta čuli o tome da su pripadnici
12 snaga koje su vodile napad ušli u crkvu, da su otvarali vatru iz svog naoružanja
13 unutar crkve i da su lomili oltar u crkvi?
- 14 O: Ne znam jer ja nisam u nijedan objekat ušla u Škabrnji.
- 15 P: Dobro. A niste videli da neko tako nešto radi u crkvi?
- 16 O: Pa, ne mogu videti kad nisam bila unutra.
- 17 P: Dobro. Vi ste juče, svedočeći, izjavili da vojnici JNA nisu silazili
18 sa ceste tokom borbi. Takođe ste rekli da ni Vi niste sišli sa ceste. Kao prvo,
19 kada to kažete, da li to znači da ni pripadnici Teritorijalne odbrane nisu
20 silazili sa ceste? Da li se dakle to odnosi samo na JNA ili na JNA i na
21 Teritorijalnu odbranu?
- 22 O: Odnosi se na JNA i Teritorijalnu obranu jer je to sve bilo pod jednom
23 komandom.
- 24 P: Zar ne bi bilo praktički neizvodljivo, nemoguće je zauzeti jedno selo
25 poput Škabrnje, a da se sa ceste ne siđe? Šta je bilo sa borcima koji su se
26
27
28
29
30

1 nalazili po dvorištima i u zgradama pored ceste? Jesu li oni njih pustili tamo
2 da i dalje pucaju i da napadaju vojsku ili su vodili borbu isključivo sa ceste?

3 O: Borba se vodila isključivo sa ceste, a prolaz, sav, da bi se slobodno
4 izvuklo stanovništvo je bio slobodan od... prema Zemuniku Donjem, prema
5 Galovcima i Prkosu, jer cilj akcije nije bio uništavanje sela.

6 P: Zapravo, Vi kažete da vojnici nisu silazili sa ceste zato što ste
7 znali da su po kućama i po dvorištima počinjeni zločini, da su ljudi izvođeni iz
8 podruma, pa zato hoćete, na neki način, da ogradite vojnike od tih zločina? Zbog
9 toga tvrdite da niko nije napuštao cestu?

10 O: Pa, ja ne znam da su i pravljeni zločini u podrumima. Ja ne tvrdim i
11 ne branim nikoga. Samo kažem ono što sam videla.

12 P: Takođe ste izjavili, i to više puta, da su borci i civili bili
13 pomešani, da su i jedni, i drugi bili zajedno po podrumima kuća. No, Vi ste
14 upravo rekli da niste silazili sa ceste. Kako onda znate da su i civili, i borci
15 bili zajedno pomešani po podrumima kuća?

16 O: Zato jer se iz tih podruma pucalo i po meni dok sam davala prvu
17 pomoć, a mnogi od tih civila su izišli i bili u Benkovac odvezeni.

18 P: Da, ali kako znate - čak i ako prihvatimo to što kažete da je pucano
19 iz podruma - kako znate da su u podrumima bili i civili, i borci? Kako znate da
20 su bili izmešani? Kako znate da nije bilo podruma u kojima su bili samo borci i

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugi podrumi u kojima su bili samo civili?

2 O: Iz tih podruma su dolazili na polaznu tačku ljudi i pričali da su
3 bili u podrumima, i odvezeni su u Benkovac, a iz tih podruma se pucalo po JNA.

4 P: Da, ali ti ljudi Vama nisu rekli da su bili u podrumima zajedno sa
5 borcima. Vi, zapravo, ne znate je li tu bilo podruma u kojima je bilo u isto
6 vreme i boraca, i civila. Vi to samo pretpostavljate. To nije nešto što Vi
7 zasigurno znate, zar ne?

8 O: Ne pretpostavljam. Gospodine, iz tih podruma su izlazili civili i
9 išli prema, ne znam kako se zove, da li Krnčetina - tako nekako se zove ova
10 polazna... j... pored Ambara ovamo. I ti ljudi su izlazili, a šta je ostajalo u
11 podrumima, ja ne znam.

12 P: Dobro. Ali Vi niste videli svojim očima kako civili izlaze iz nekog
13 podruma iz kojega se istovremeno puca na Vas? Vi tako nešto niste videli svojim
14 očima? Vi samo pretpostavljate da se to desilo, ali svojim očima niste videli?

15 O: Ne pretpostavljam jer sam videla iz jednog podruma da je izišlo
16 desetak ljudi i došli su... n... pošli prema Krnčetini. Vojska ih usmjeravala
17 polako da se izvuku. A iz tog podruma je pucano.

18 P: Da li Vi, zapravo, odgovarajući na pitanja, priču prilagođavate mojim
19 pitanjima i ulepšavate, i, zapravo, dodajete nove detalje i objašnjenja kako
20 biste zapravo svoje odgovore prilagodili pitanjima koja Vam postavljam?

21 O: Ja, gospodine, ne želim ništa da uljepšavam jer u to... ovom slučaju
22 se ne može uljepšati, gdje je bilo mrtvih. I tu ništa lijepo ne može biti, gdje

23

24

25

26

27

28

29

30

1 traje rat i gdje se gine, gdje ljudi gube svoje najdraže.

2 P: Slažem se sa Vama. Mi ni na koji način ne želimo da ulepšamo ono što
3 se tamo dešavalo, nego, kao što sam Vam malopre rekao, postoje dokazi o tome da
4 su civili izvođeni iz podruma - znači civili, ne borci - i to pod kontrolom
5 vojnika, i da su ti ljudi ubijeni. Biste li se složili sa mnom da, ako se tako
6 nešto desilo, da takvom jednom činu nema nikakvog opravdanja i da je to
7 najobičniji zločin, jer ti ljudi nisu stradali slučajno, niti su bili zahvaćeni
8 unakrsnom vatrom - oni su izvedeni i pogubljeni? Biste li se složili sa mnom da
9 je to zločin?

10 O: Kad bi tako bilo, normalno da...da bi bio zločin. Ali ja ne mogu da
11 tvrdim da je bio zločin kad ja to nisam videla. A normalna stvar da bi bio
12 zločin, svakog čoveka, da se oduzme mu život i pravo na život.

13 P: Vi ste juče izneli tvrdnju da ste dobili nekakvu informaciju jedne
14 osobe, stanovnika tog sela koji je bio u kolicima. Zapravo je to bilo danas. To
15 je osoba koju ste Vi evakuisali i on je bio pod Vašom kontrolom i, na neki
16 način, prepušten Vama na milost i nemilost, zar ne?

17 O: Zašto za "milost i nemilost", meni koja sam mu pomogla i koja sam ga
18 nahranila tu? Zašto na "milost i nemilost"?

19 P: Ja pretpostavljam, a ispravite me ako grešim, da je ta osoba u tim
20 okolnostima, u trenutku kada ste Vi sa njime razgovarali, bila izuzetno
21 preplašena, zar ne?

22 O: Ne, uopšte nije bio preplašen. Razgovarô je tako lepo sa mnom da,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovaj, da se osećao... možda je osetio sigurnost neku. Možda je bio sretan čovek
2 što je naišao baš na mene.

3 P: Dakle kada je on evakuisan iz borbi u Škabrnji 18. novembra 1991.
4 godine, on uopšte nije bio uplašen, već je bio srećan, i sa Vama je lepo
5 razgovarao. To kažete?

6 O: Jest. Razgovarao je jako lepo sa mnom. To je bio neki spontan
7 razgovor.

8 P: Vi ste izneli tvrdnju da izvesni Miljanić nije dopustio da se civili
9 izvuku iz sela, ali, zapravo, je dosta civila pobeglo iz sela, zar ne?

10 O: Ja ne znam koliko je pobeglo civila, ali samo znam da mi je on rekao,
11 ispričao tu priču, da je izvesni Miljanić nije dao povlačenje civila, nego je
12 ostao kao neki štit vojsci.

13 P: U redu, to ste nam već objasnili. S obzirom da imamo jako malo
14 vremena na raspolaganju, ne bih želeo da ponavljamo ono što ste već rekli. Dakle
15 oni što 18. novembra 1991. godine nisu pobegli, oni nisu pobegli ne zato što ih
16 neko nije pustio, već zato što ih niko nije na vreme upozorio. Oni nisu pobegli
17 jednostavno zato što nisu imali vremena. Oni su se u poslednji čas samo
18 posakrivali, zar ne?

19 O: Gospodine, ko je hteo da spasi sebi život, a da mu je dopušteno da se
20 povlači, u... iz Škabrnje je bilo prostora dovoljno da se bezbedno povuče.

21 P: Da li Vi, uistinu, sada svedočite da je taj Miljanić namerno žrtvovao
22 stanovnike Škabrnje, da ih je on koristio kao štit za vojsku ili kako bi nešto
23 time postigao?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Da Vi, zapravo, ne pokušavate da opravdate zločine koji su počinjeni
3 u Škabrnji time što bacate krivicu na nekoga drugog, bilo da je to Miljanić ili
4 neko drugi na hrvatskoj strani? Zar Vi ne pokušavate, zapravo, da ovime što
5 kažete opravdate zločine koji su tamo počinjeni?

6 O: Ja ne opravdavam nijedan zločin, i to je strašno što se dogodilo.
7 Jer sva... da je i jedna osoba samo ranjena, teško bi bilo. Ali ne opravdavam ni
8 njegov čin, ako je to napravio zbog toga, zbog nekih drugih interesa da žrtvuje
9 svoj narod. Nikad ne bih žrtvovala nikoga da pogine zbog nekih interesa na takav
10 način. Jer ja to nisam rekla, to je rekô čovek u kolicima koji je navodno rekô
11 da je bio policajac pre nego što je u penziju otišô. Invalidska kolica.

12 P: U redu. Preći ću na jednu drugu temu sada.

13 Nakon napada 18. i 19. novembra 1991. godine u Škabrnji je ostalo još
14 nešto civila, je li tako?

15 O: Da.

16 P: Prihvatate li da je od tog momenta pa sve do februara 1992. preko 20
17 osoba ubijeno u Škabrnji?

18 O: Ne znam tačan broj.

19 P: Ali...

20 O: Da.

21 P: A koliko Vi znate, ko je odgovoran za ta ubijstva - ako znate?

22 O: Ne znam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Možete li nam reći, a koliko Vi znate, koliko je, otprilike, ljudi
2 tamo stradalo - otprilike?

3 O: Ne znam. Nisam sigurna, pa ne mogu da kažem cifru. Pogrešila bi bilo
4 koju da kažem cifru.

5 P: U redu. Shvatam Vas. Mi smo čuli iskaze na ovom suđenju da su u
6 decembru 1991. godine pripadnici TO-a ubijali stare u Škabrnji. Jeste li ikada
7 čuli za tako nešto da se dešavalo u decembru 1991.?

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji TO?

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Pa, mislim da se radilo o benkovačkoj
10 Teritorijalnoj odbrani, o Teritorijalnoj odbrani SAO Krajine, a ne o hrvatskoj
11 Teritorijalnoj odbrani.

12 SVJEDOKINJA: Ne znam za to /nerazgovijetno/.

13 G. BLACK: [simultani prijevod]

14 P: Vi ste izjavili da, kada je vojska 19. novembra 1991. krenula ka
15 Nadinu, da je bilo sporadične paljbe, ali da nije bio pružen veliki otpor tamo.
16 Da li znate, odnosno jeste li čuli da je devet civila ubijeno u Nadinu 19.
17 novembra 1991.?

18 O: Nisam čula tad. To sam kasnije čula, ali ne znam ko je počinio. Tad,
19 dok smo prolazili, vojska, ja nisam čula za to od nikog, ali kasnije sam čula i
20 iznenadila sam se.

21 P: Šta ste Vi to kasnije čuli? Sećate li se ikakvih pojedinosti o tome
22 što ste čuli?

23 O: Pa, i... to je bilo... Posle nekoliko godina sam ja saznala da je
24 ubijeno nekoliko civila u Škabrnji u nekoj kući, da su nađeni u nekoj kući, al'

25

26

27

28

29

30

1 ništa drugo ne znam, ni ko ih je ubio ni kako su ubijeni.

2 P: U redu. Jeste li ikada išta čuli o tome da je velik deo sela Nadin
3 spaljen uveče 19. novembra 1991.?

4 O: Nisam jer mi smo bili već u Benkovcu i ne znam... Vojska i
5 Teritorijalna odbrana je već bila u Benkovcu.

6 P: Hvala Vam. I poslednja tema!

7 Vi ste pomenuli da medicinska sestra po imenu Zorana Banić da izdržava
8 zatvorsku kaznu u Hrvatskoj. I Vi ste izjavili da Vi smatrate da je ona
9 nepravedno osuđena. Vama je takođe u odsustvu izrečena presuda od strane
10 hrvatskog suda za zločine počinjene u Škabrnji, je li tako?

11 O: Da. Zorana Banić uopšte nije bila u Škabrnji, a ja sam bila, al'
12 zločinac nisam. Ja sam pomagala ljudima, i to... drago mi je što sam imala šansu
13 ovde pred ovih Sudom da to kažem. I normalno da mi je žao da žena koja nije
14 zgazila mrava, koja nije bila u Škabrnji... Zorana mene i ne poznaje, ali ja nju
15 poznajem iz viđenja, i njenu porodicu, i znam da lično nije bila u Škabrnji, a
16 leži u hrvatskim zatvorima. Osuđena je sad na 6 godina, nepravedno. Ja sam
17 pozvana kao svedok u Palatu pravde u Beogradu preko INTERPOL-a i svedočila sam.
18 Odazvala sam se pozivu i svedočila sam.

19 P: Hvala Vam. Nemam više pitanja za Vas.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Black.

21 Gospodine Milovančević, izvolite.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časnii Sude.

2 Dodatno ispituje g. Milovančević:

3 P: Sećate li se, svedokinjo, da Vam je kolega tužilac postavio nekoliko
4 pitanja o onome što se dešavalo, kako ste Vi rekli, 30. septembra 1991. godine u
5 blizini Nadina kada ste ušli u minsko polje? Sećate li se toga?

6 O: Da.

7 P: Da li nam možete reći šta je bio razlog za tu akciju JNA? Šta se
8 želelo postići? Zašto je JNA krenula ka Nadinu?

9 O: Pa, zato što se sa Nadinske glave Benkovac granatirao pre nekoliko
10 dana i cesta Benkovac-Biljane Donje, i Benkovac-Biljane Gornje prema Ravnim
11 kotarima je bila neprohodna i vojska, ni civili, ni ljudi u poljima nisu ništa
12 mogli da rade.

13 P: Koliko... od kada je to bilo, takva situacija, kako Vi kažete, da je
14 to gađano iz Nadina? Koliko dugo pre toga, pre 30.09.? Kad je to počelo?

15 O: Pa, ono je bilo povremeno: dva dana prođe, pa dan, pa dva, i tako.
16 Dva dana, ta pred, bio napadnute... i Biljane Gornje su napadnute isto
17 granatama, a sa tog visa se isto prema aerodromu išlo i nije se moglo prolaziti,
18 i bilo je sve minirano do ceste, to mesto.

19 P: Kada kažete da se sa Nadina, iz Nadina /nerazgovijetno/ se tuklo,
20 kakvim sredstvima je to pucano po cesti, po Biljanima? Kako je to dejstvovalo?

21 O: Po cesti se može pucati i ovim naoružanjem, puškama,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 puškomitraljezom, a minobacačima po Benkovcu i ovim selima.

2 P: Koliko dugo je trajalo to delovanje minobacačima? Ja sam Vas malopre
3 pitao... Čini mi se da niste razumeli do kraja moje pitanje. Dakle ako
4 posmatrate 30.09., kad je počelo to dejstvo minobacača? Možete li makar
5 orijentaciono reći, pominjući period od 10, 15 dana, mesec dana... Razumete šta
6 Vas pitam?

7 O: Pa, jedno mesec dana, to je uvek bilo. Kako se gde ko pojavi, tako se
8 i tuklo, tako da nikad nije bio siguran prolaz.

9 P: Da li je Vama poznato zašto su se ti ljudi tu u Nadinu, na Nadinskoj
10 kosi naoružali? Ko ih je naoružao?

11 O: Pa, naoružao ih je HDZ, stranka koja je došla na vlast i razbila
12 Jugoslaviju.

13 P: Kako Vi to znate? Kad kažete "naoružao ih je HDZ", otkud Vam je to
14 poznato?

15 O: Zato jer su naoružani svi u mom selu takođe od HDZ-a dobili oružje.

16 P: Rekli ste da je tim delovanjem sa Nadina i Nadinske kose
17 onemogućavano kretanje JNA. Kakve je to posledice po JNA proizvodilo? Šta je
18 posledica bila takvih dejstava?

19 O: Pa, jednostavno JNA je imala svoje... svoja sredstva na aerodromu
20 koja nije mogla da izvuče. JNA nije mogla dolaziti do hrane. Ljudi su ostali bez
21 hrane na Zemuniku, bez osnovnih ljudskih potreba. I...

22 P: Razumem Vas kad kažete da je delovano po Zemuniku. Otkud Vam je
23 poznat podatak naprimer da JNA nije imala hrane? Kako Vi to znate? Kako ste to
24 saznali?

25 O: Pa, ne može imati hrane kad se ne može dovesti do njih hrana, kad je
26

27

28

29

30

1 put blokiran.

2 P: Dobro. Ako je taj glavni put blokiran, zar nije moglo nekim drugim
3 putem da se priđe do Zemunika?

4 O: Pa, to je glavna cesta i jedina cesta sa Smiljčića na Tromilju,
5 Zemunik Donji i preko Biljana, a prolazilo se kasnije kroz neke... šuma prema
6 Smokoviću, srpskom selu u zaleđu ovog aerodroma. I... a bili su na meti iz
7 Suhovara gde nije bilo siguran prolaz i gde se moglo ginuti svaki dan. I tu je
8 najviše ljudi i poginulo na tom delu.

9 P: Jesam li Vas dobro razumeo? Pre ovog 30. septembra 1991., dakle, JNA
10 nije od Zemunika koristila taj sporedni put kroz polja, nego to je kasnije tek
11 otvoreno?

12 O: Da.

13 P: Možete li nam reći šta je bio razlog da jedinica JNA pođe ka Nadinu?
14 Šta je bio zadatak? Vi ste bili opet sani... u sanitetu. Šta je Vama rečeno?

15 O: Meni je rečeno: deblokada puteva, ravnokotarskih, prema
16 ravnokotarskim selima i deblokada aerodroma. A putevi su Biljane Donje...
17 Benkovac-Biljane Donje i srpski deo Zemunika Gornjeg, u koji se nije moglo doći
18 cestom, nego kroz šumu, a gornji deo, preko Biljana Gornjih, Kašić i Slan.

19 P: Hvala. Sećate se da Vas je kolega tužilac pis...pitao, a i časni Sud
20 je postavio to pitanje, da li je JNA prva krenula ka Nadinu tog 30.09.1991.?
21 Sećate li se toga?

22 O: Da.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kada je JNA krenula prema Nadinu, šta je ona predstavljala u
2 Jugoslaviji?
3 O: To je bila armija, Jugoslavenska narodna armija, armija koja ima...
4 normalno da u zakletvi stoji da mora braniti suverenitet svoje države.
5 P: Hvala. Šta su, po Vama, bili ti ljudi u Nadinu i na Nadinskoj kosi
6 koji su tukli minobacačima i streljačkim oružjem?
7 O: Ustaše.
8 P: Protiv koga su se oni borili?
9 O: Protiv Jugoslavenske narodne armije, vojske postojeće države
10 Jugoslavije, u kojoj su i oni živeli.
11 P: Hvala Vam. Sećate li se da Vam je kolega tužilac postavio jedno
12 pitanje vezano za obdukcioni zapisnik?
13 O: Da.
14 P: Vi ste nam, kada ste davali lične podatke, objasnili da ste završili
15 srednju upravnu školu...
16 O: Da.
17 P: ... da ste administrativni radnik, je l' tako?
18 O: Da, samo taj posao nisam radila, nego sam radila u Jugoplastici.
19 P: Dovoljno je. Hvala. Da li ste Vi pohađali neku medicinsku školu?
20 O: Ja sam bila u civilnoj zaštiti firme Jugoplastika.
21 P: Hvala, hvala. Osim kurseva koje ste pominjali, da li ste zvanično
22 učili nešto iz medicine u nekoj školi?
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne. Prva pomoć, samo. Ne.

2 P: Kada kažete da ste bili u civilnoj zaštiti i da ste se bavili prvom
3 pomoći, da li je to jedino što o medicini znate - to što ste naučili na tim
4 kursevima?

5 O: Normalno, samo to.

6 P: Hvala Vam. Kada ste pominjali događaje u Škabrnji 18. i 19.11.1991.
7 godine, postavljeno Vam je pitanje i ko je u toj akciji učestvovao. Sećate li se
8 toga?

9 O: Da.

10 P: Sećate li ste da ste na pitanja više puta objasnili da ste bili u
11 Triljugama /?Trljugama/, u Biljanima Donjim sa jedinicom TO i da ste otišli
12 nakon što je puč...počela pucnjava?

13 O: Da.

14 P: Možete li nam još jednom reći kako je došlo do toga da Vi iz Trljuga
15 kao pripadnik saniteta u teritorija... u jedinici TO iz Benkovca odete u zaseok
16 Ambar. Ko Vas je pozvao da dođete tamo?

17 O: Pozvao me komandant Teritorijalne obrane Lakić i komanda iz Škabrnje,
18 gde je poginuo vojnik, jer mi smo bili u vezi, radiovezi.

19 P: Kada ste rekli da ste krenuli zajedno sa jedinicom JNA ujutro i da
20 ste Vi stigli u Trljuge, kada kažete: "Mi smo stigli u Trljuge.", ko je to
21 stigao u Trljuge?

22 O: Sanitet je stigao u Trljuge. To je zaseok, da ne bi bilo greške, to
23 je zaseok u Biljanima Donjim. Trljuge su zaseok u Biljanima Donjim.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Sećate se da Vas je kolega tužilac pitao da li je... su JNA i TO
2 učestvovali u borbama? Sećate li se tog pitanja?

3 O: Da.

4 P: Sećate li se da ste odgovorili da su jedinice TO... da je TO toga
5 dana, 18-og i 19-og bila pod komandom JNA?

6 O: Da.

7 P: Da li ste Vi kako pripadnik TO i sanitetlija bili pod komandom JNA?

8 O: Da.

9 P: Sećate li se da Vas je kolega tužilac pitao o tome kako znate da su
10 civili sa vojnicima bili zajedno u kućama pored puta?

11 O: Pucalo se iz kuća.

12 P: Sećate li se tog pitanja?

13 O: Da, da, da.

14 P: Sećate li se da Vas je kolega tužilac pitao kako znate da su civili
15 bili zajedno u kućama sa ljudima koji su bili naoružani?

16 O: Da.

17 P: Možete li nam objasniti na osnovu čega Vi tvrdite da su i civili, i
18 ti ljudi koji su pucali na Vas bili u istim kućama, u istim podrumima, ako niste
19 ulazili u podrum?

20 O: Pa, zbog toga što su bile ispred svake... prozora na podrumu, ono što
21 sam ja videla, bile su vreće, zaštite za vojnike, i što se pucalo iz podruma, a
22 civili koji su izlazili, izlazili iz tog podruma i provlačili se, i mi smo ih...

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dovezli i doveli do, mislim da se zove Krnčetina, tako to, taj deo. Ali se
2 pucalo iz podruma.

3 P: Hvala. U vezi sa tim civilima koji su se pojavili iz podruma, ono što
4 ste Vi videli, možete li nam reći kakav je bio odnos vojnika JNA prema njima?

5 O: Bio je -

6 P: U trenutku kada se oni pojavljuju pucnjava je, opšta, u selu. Šta se
7 dešava sa njima? Šta rade vojnici JNA?

8 O: Oni ih usmeravaju prema Krnčetiti /?Krnčetini / - to je deo na
9 početku Škabrnje - da ne bi ljudi stradali, da bi se... spasili svoje živote,
10 gole živote.

11 P: Hvala. Sećate li se da je... da Vas je časni sudija Moloto pitao u
12 jednom trenutku o tome da li ste videli ranjene, ubijene, šta ste radili?
13 Pitanja su bila vezana za stradanja ljudi.

14 O: Da, da.

15 P: Možete li nam reći od koga ste Vi kao bolničarka na licu mesta
16 dobijali podatke gde postoji neko ko je ranjen, kome treba pružiti pomoć?

17 O: Od vojnika.

18 P: Kada kažete da ste takvu informaciju dobijali od vojnika, od kojih
19 ste to vojnika dobijali?

20 O: Jugoslavenske narodne armije...

21 P: Hvala.

22 O: ... i Teritorijalne obrane koja je bila u sastavu.

23 P: Hvala Vam. Kada su bili u pitanju ranjeni ciliv...civilni, od koga ste
24
25
26
27
28
29
30

1 dobijali informaciju da su civili ranjeni?

2 O: Od vojnika.

3 P: Hvala. Možete li nam reći kakav je bio Vaš odnos i odnos ljudi koji
4 su prihvatili te civile i ranjene civile, dakle civile koji nisu ranjeni i one
5 koji su ranjeni? Kakav je bio odnos prema tim civilima?

6 O: Ja, koliko sam mogla, i moja ekipa je pomogla i previla ljude koje je
7 našla na... tako ranjene na cesti i za koje smo znali. A sa mrtvim ljudima mi
8 nismo imali... radili. To je posle saniran teren.

9 P: Sećate li se da Vam je postavljeno i pitanje od kolege tužioca: zar
10 ste se kretali samo putem, zar niste se širili pored puta?

11 O: Sećam se pitanja.

12 P: Da li nam možete reći da li je u Škabrnji, u samoj Škabrnji, bilo
13 nekih miniranih delova?

14 O: Da.

15 P: Gde je to bilo? Da li Vi znate?

16 O: Škabrnja je sva minirana od Ambara kroz celi deo puta prema Biljanima
17 Gornjim, Ražovljeva glava, spojena sa Nadinom i Nadinskom glavom prema
18 Rašteviciu.

19 P: Kada kažete da je sve to bilo minirano, otkuda Vam ti podaci? Jeste
20 li Vi to znali tada dok su bile borbe u toku?

21 O: Pa, prve mine koje sam vidila razmontirane su bile na ulazu u
22 Škabrnju - protutenkovske mine, a u Nadinu, znala sam od pre da je sve minirano

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jer sam ja bila u... u minskom polju dok sam izvlačila dva ranjena vojnika iz
2 tenka koja su naišla na protutenkovsku, a ja sam ušla u minsko polje nagaznih
3 mina, ali, srećom, nisam stala na nijednu, pa su ih razmontirali. Morala sam da
4 stanem.

5 P: Da li je 19.11.1991. godine kada ste stigli na Nadinsku kosu bilo
6 mina? Da li je neko povređen ili nije bilo povređenih?

7 O: Da, bilo je. Minsko polje je postavljeno i naišli smo na nagazne,
8 takođe, mine i bilo je povređenih od strane vojnika, vojnika Jugoslavenske
9 narodne armije, da naglasim.

10 P: Hvala, hvala, hvala.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, vreme je
12 isteklo. Koliko Vam još vremena treba?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Ja mislim da sam došao do samog kraja, časni Sude.
14 Možda imam još samo jedno pitanje. Samo da pogledam nešto, molim Vas.

15 P: Pitao Vas je...

16 G. MILOVANČEVIĆ: Poslednje pitanje, časni Sude.

17 P: Pitao Vas je kolega tužilac u nekoliko navrata da li ste ovde
18 svedočili tako što ste menjali činjenice, ili što ste iskrivljavali činjenice,
19 ili što sakrivali činjenice da biste nešto opravdali. Sećate li se toga?

20 O: Da, sećam se.

21 P: Da li ste Vi ovde govorili ono što ste videli i što znate?

22 O: Ja sam govorila ono što znam, istinu o onom što znam, a ono što ne
23 znam, ja ne mogu da odgovorim.

24 P: Hvala.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam završio sa dodatnim ispitivanjem.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

3 Ispituje Sudsko vijeće:

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sudija Hoepfel, imate li pitanja?

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Svedokinjo, molim Vas da odgovorite
6 na moje sledeće načelno pitanje: kako to da je gospodin Lakić zatraži... Dragan
7 Lakić /u engleskom transkriptu: "Zoran Lakić"/ zatražio od Vas da budete deo te
8 operacije?

9 O: Gospodine, nije Dragan Lakić, nego Zoran Lakić.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja sam rekao Zoran, Zoran Lakić.

11 O: Pa, ja, pošto sam bila u civilnoj zaštiti u Jugoplastici i član
12 Teritorijalne obrane - normalno, svaki je stanovnik zemlje - on je zatražio da
13 budem u civilnoj zaštiti. Dobila sam poziv i ja sam se odazvala. I svaki čovek
14 se morao odazvati pozivu države. Ukoliko se ne bi odazvao, to povlači sa sobom
15 neke mere.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A koji je bio lanac komandovanja
17 iznad Vas?

18 O: Nisam razumela. Kako mislite iznad mene?

19 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu. Ko je bio Vama komandant?

20 O: U... komandant mi je... TO bio Zoran Lakić, a u toj akciji je komandu
21 preuzeo... operaciju koju je vodio oficir JNA. Prvi je bio Stefanović, posle...
22 ne znam kako se zvao drugi.

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To je bio onaj oficir koji je
24 poginuo, Stefanović?

25 O: Da.

26 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Još jedno opšte pitanje: da li ste
27 Vi ikada pre toga morali da se suočavate sa leševima ili je to bilo prvi put
28 kada ste videli leševe tada u toj situaciji?

29

30

1 O: Pa, to je prvi put... rat i kojeg sam videla strahote koje je stvarno
2 teško izdržati i videti. Čovek treba biti psihički jak da bi sve to izdržao.

3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Naravno, to razumem. I Vaša glavna
4 briga su bili povređeni, a ne mrtvi. To ste rekli, je li tako?

5 O: Da.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] I da ste videli telo koje liči na
7 leš, Vi mu niste prilazili?

8 O: Ne.

9 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Koliko mrtvih ljudi ili naizgled
10 mrtvih ljudi ste ukupno videli u Škabrnji u toj prilici?

11 O: Ja sam samo videla na cesti nekoliko mrtvih u tom... Trudila sam se
12 da... da ne gledam jer mrtvog čoveka videti nije baš jednostavno. Ipak, to je
13 ljudski život, pa makar bio jedan, teško se podnese to. A ranjenim sam pomagala
14 koliko sam mogla.

15 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Dobro je, dobro. Hvala.

16 [Suci vijećaju]

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možda se nije najjasnije razumelo,
18 Vi ste rekli da ste videli nekoliko tela usput. Šta Vam znači to "nekoliko"? Da
19 li možete malo samo to da razjasnite da bismo razumeli? Mada shvatam da ste se
20 trudili da ne gledate, ali one koje ste videli, koliko ih je bilo?

21 O: Ja što sam videla, to je bilo četvoro, jer je tu bilo ranjen stariji
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedan čovek, pa sam onda tako te ih i videla. Nije lako gledati u leševe baš.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To razumem. Hvala Vam. To je sve.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospođo Pupovac, prvo pitanje
4 koje želim da Vam postavim je sledeće: krivična dela za koja ste bili osuđeni u
5 odsustvu pred hrvatskim sudom u vezi sa Škabrnjom - je li tako? - koja su to
6 bila krivična dela? Da li znate? Da li možete to da nam kažete?

7 O: Ja to ne znam jer ja to nisam ni videla, nit' sam imala šansu nigde
8 da se branim. Zato mi je drago što sam imala šansu na ovaj Međunarodni sud da
9 dođem i da bar rečem onu istinu koju ja znam. Jer 20 godina, samo znam da su me
10 osudili u odsutnosti; niti znam zašto - što sam im pomagala. Pa, ako su ljudi,
11 nek' im bog sudi.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala, hvala Vam. Pokušat ću da
13 budem kratka i moje sledeće pitanje je ovo: kada je reč o pripadnicima JNA u
14 Škabrnji, možete li nam reći kako su oni bili obučeni? Kakve su uniforme imali,
15 uključujući i eventualno kape na glavama, i kakve su oznake ili epulete, odnosno
16 naramenice imali? I molim Vas da nam takođe isti tako opišete i pripadnike TO-a,
17 za koje kažete da su bili podređeni komandi JNA u toku te operacije. Dakle da li
18 možete što kraće da nam odgovorite?

19 O: Sivo-maslinasta uniforma sa kapama na glavi na kojima je peto -

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Govorite prvo o JNA?

21 O: Da.

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sivo-maslinasta uniforma sa kapama na glavi, ili šlemom, sa
2 petokrakom zvezdom, obilježje države iz... koju predstavljaju, i bilo je poneka
3 maskirna uniforma. Neki su imali maskirnu, neki sivo-maslinastu. TO je imao
4 sivo... ovaj, sivo-maslinaste uniforme također.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Za TO ste rekli da su imali
6 takođe sivo-maslinaste uniforme. Da li su imali i nešto na glavi? Da li su imali
7 bilo kakve oznake?

8 O: Također šlemove i kape koje su imali i vojnici JNA.

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Niste pomenuli nikakve oznake,
10 bilo kakve ambeme ili epulete. Da li su bilo šta od toga imali?

11 O: Ne. Samo znam da su imali belu traku na levom ramenu, al' ove druge
12 oznake ne znam. Imali su, Jugoslavenska vojska, petokraku na..., i TO, na šlemu
13 i kapi.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A kada je reč o pripadnicima
15 TO-a, možete li nam reći, otprilike, koliko su stari bili? Kako su Vama
16 izgledali?

17 O: Pa, bili su srednjih godina ljudi. Ne znam. Otkud znam godište! Pa,
18 ne mogu svakom ja u krštenicu da gledam.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Sada prelazimo na vrlo
20 osetljivu temu. Dakle šta to znači "srednje dobi"? Je li to 50, ili 35, ili
21 nekih drugih godina? Izvinite.

22 O: Pa, od 40 pa nadalje.

23 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Vi kažete dakle da su oni bili
24 otprilike 40-ih godina.

25 O: Da.

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospođo
2 Pupovac.

3 Samo još jedno poslednje pitanje: da li ste u bilo kom trenutku bili
4 ambasador Jugoslavije? Da li ste bili diplomata ili ambasador Jugoslavije u bilo
5 kom trenutku?

6 O: Nikad u životu, nit' bi želela da budem.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] To je moje poslednje pitanje.
8 Puno Vam hvala.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospođo. Stigli smo
10 do kraja današnjeg dana. Predmet će se nastaviti sutra u 2 i 15 popodne. Pa,
11 molim, gospođo, da budete sutra u sudnici u to vreme. Dakle završavamo sa radom
12 do sutra u 2 i 15.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

14 ... Sjednica završena u 18.59h.

15 Nastavak zakazan za srijedu,

16 01.11.2006. u 14.15h.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30